

Előfizetés:
 Egész évre 16 K
 Félévre .. 8 K
 Negyedévre 4 K
 Egy hónapra
 1 K 40 f

TELEFON: Szerkesztőség .. 65-91
 Kiadóhivatal és nyomda 65-92

A HIR

A szerkesztésért felelős: **BRAUN SÁNDOR** főszerkesztő
 Megjelenik minden reggel 11 Kijárási NAP Ujságvállalat

Egy szám
2 Krajcár
 (4 fillér)
 Budapest és
 a vidéken

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
 VIII., RÖKK SZILÁRD-UTCA 9

I évfolyam

BUDAPEST, PÉNTEK, 1907 DECEMBER 20

98. szám

A HIR 98-ik száma:

Két kegyelmes ur

Lecke a becsületből

Wekerle és Polónyi afférje. Kinos incidens a Házban

Viszik Bécsbe a milliókat

Utazás akadályokkal. Féltik a Ház határozatképességét

Utban a kvóta

Vége az általános vitának

Apponyi tárcája

A pénzügyi bizottság elfogadta a Kultuszbüdzsét. Támadják a Nemzeti Színházat

Kizártak egy horvátot

Supilo vezeklése

Bartók György

református püspök meghalt

SORTÜZ

a perzsa parlamentre

A sah parancsolta, a katonák megtagadták az engedelmisséget

Lueger titkos tanácsos lesz

Kitüntetik a magyarfalót

Az új Harden-Moltke pör

Harden megjelent a tárgyaláson

Katonadráma

Königgrätzről

Munkában a bécsi cenzura

A halálos pásztoróra

Jelentkezett az asszony

A szerelem zsarolója

Lindenau báró bűnpöre

Stösszelt leleplezik

Kuropatkin vádjai

Nyolc riport

Távirat.

Telefon

Két kegyelmes ur ma a Házban összeveszett. Két államférfiu, az egyik a jelené, a másik a múlté, Wekerle az egyik, Polónyi a másik. Polgártársaim, urak és ti misera plebs contribuens, azért ne féljete, — és ne is örüljete, — emberhalál azért nem lesz, a kik összehorgoltak egymással —: két kegyelmes ur. Két valóságos belső titkos, akik az osztrák császár engedelmé nélkül még meg sem ölhetik egymást. És a felség, közönségesen erre engedelmet nem ad. Pedig ez a dolog fölöttébb komoly. A miniszterelnök maga, személyesen, egyszerre csak ilyenformán szolt a Házban:

— Vannak politikusok, akik becsületek és vannak, akik gazemberek!

Senki sem moccant, csak Polónyi Géza ugrott föl:

— A gazemberek alatt engem méltóztatól érteni, kegyelmes uram?

— Önt sem veszem ki! felelt a körültekintő Wekerle komolyan... Aztán az ülést bezárták, aztán a terem közepén az ismert drámai jelenet játszódott le: a múlt államférfia magyarázatot követelt, a jelen férfia nem adott, mire az igazságügy volt minisztere a legklasszikusabb becsületsértésre szoritkozott és elordította magát:

— Ez becstelenség!

Az a becstelenség, hogy Polónyi Gézát becstelennek minősíti egy volt kollegája, egykori protektora és egyszersmind hála kötelezett protezséje. Mi ez a dolog? Egyszerű magánügy, a mely páros viaskodással elintézhető, vagy egy érdekes politikai tünet? Ugy gondoljuk, hogy ez utóbbi, érdekes a legnagyobb figyelemre. Meg is tisztítjuk attól, ami vicc és furcsaság van benne és konstatáljuk: Wekerle Sándor tartotta Polónyi Gézát amíg lehetett, sőt valamivel túl a lehetőségen is. Megállapítjuk, hogy a miniszterelnök nem máról holnapra fedezte fel a szegény, jó Polónyi Géza jellembeli sajátosságait, hanem ismerte azokat már akkor, a mikor egy tanácsot ült vele, a mikor a kormányzatban több teret adott neki mint a mennyi egy szakminisztert megillet. Wekerle Sándor, a nagy emberismerő, a kinek az egész pesti politikai piac a mellényzsebében van és aki ezenfelül valóságos detektívgenie: Polónyi Gézát illetőleg tévedésben

nem élhetett. Igaz, a politikában, főképpen a magyar politikában az ördöggel is dolgozik az ember, ha muszáj. De az is igaz, hogy annyi politikai erkölcs, a mely az izlés látzatát megóvjá, mégis szükséges. Wekerle kissé későn gazemberezi le a tiszteletre oly későn éhes Polónyi Gézát és ez, a mi nemcsak figyelemre méltó, de ijesztő tünet is, ime, a formák férfia, a miniszterelnök, már a formájából is kiment. Nyomása alatt a becstelen viszonyoknak, a melyek most egyszerre mindenfelé fölförrognak és kifutnak, mint a tüzön álló mosogatóvíz a fazékból.

* *

Ebben az afférben van valami nagyszabású is, az embertani, helyesebben a természetrajzi része. Akármilyen nyilvánvaló is legyen az egykori igazságügyminiszter általmas volta, akármennyire bizonyos is, hogy ha másképp nem, erővel kell kipusztítani a magyar közéletből, mégis impozáns látvány, a mint elbukásában a földön fetrengve, még kapaszkodik, fölemeli a fejét és belecsimpaszkodik a miniszterelnök lábába. Önök tudják, hogy Polónyi nekünk nem szimpatikánk, de az sem valami szimpatikus, amint a miniszterelnöki láb most rug rajta egyet. Miért csak most? Ily későn, levelek hullása, daruk távozása idején...

* *

Meg fognak-e duellálni, vagy nem? Fogja-e magyarázni és szelidíteni szavait az egyik kegyelmes ur? Mivel elégszik meg a másik kegyelmes ur? Puskát fog-e egymásra a két nehéz férfi? Oh nem — ezek egymásban kárt nem tehetnek és az ügyek elvi részét el nem intézhetik egymás között. A diadalmas multu és a magánéletben biztosan becsületes Wekerle Sándor csaknem elvesztette a jogot arra, hogy politikai dolgokban becsületbíró lehessen, ezt a kérdést illető érdemleges kijelentéseket tehessen. Ő az, aki becstelen politikai viszonyok föl és kihasználásával kormányoz, sötét vizeken evez, a vitorlája fekete és egész hajóját rosszillatu szelek visszafelé hajtják. És ha meggondoljuk, hogy épp a derék Polónyi közvetítésével jutott ide, lehetetlen, hogy meg ne döbbenjünk ezen a mostani tragikomikumon és azon, hogy van igazság még a politikában is!

Vége a vitának, — szavazzunk!

Mamelukok öröme. Vázsonyi támad. Széll Kálmán becsülete. Mosdatják Polónyit. Apponyi védi az elvtagadást

Büntetik a horvátokat

Két vakmerő horvátot bélyegzett meg ma a Ház. Ez volt az első ülés megnyitója. *Hédervári* Lehel sűrűn megszállt padosorok előtt terjesztette elő a mentelmi bizottság jelentését, hogy *Popovics* Dusánt, aki pimaszul szembeszállt az elnökséggel, tizenöt napra zárják ki a Ház üléseiről, *Supilót* pedig ítéljék a parlament megkövetésére.

Mazuranics Bogdánnak különvéleménye volt és horvát krakogása közben meggyanusította a mentelmi bizottságot. *Justh* Gyula ezért energikusan rendreutasította. Szegény *Szokoly* Tamásnak itt az a szerencsétlen ötlete támadt, hogy közbekiáltson.

— Már előbb kellett volna! — mondotta a nagyváradi mameluk.

Justh alaposan leintette:

— *Majd ha Szokoly ur lesz az elnök*, akkor intézkedhetik. — mondotta zajos derűtség közben. — Addig is rendreutasítom.

Egyéb baj nem történt. A Ház elfogadta a mentelmi bizottság javaslatát. *Supilo* ékes horvátsággal megkövette a Házat, de a *Canossa*-járás nem ment zavartalanul. A többség magyaros vezeklésre volt kíváncsi, amiből aztán izgalmas szó-csata támadt. De *Supilo* beszélőkedvében volt és alighogy leült, megint fölállt és a házszabályokhoz kért szót. Magyarul feszegette az elnök és az alnök közt való nézeteltérést a házszabályok kezeléséről, provokáló szemtelenséggel esúrt-esavart, mindenképpen bajt akart keverni. Papirosról olvasta le a beszédet, amely odakonkludált, hogy a horvátoknak törvényadta joguk van horvátul beszélni.

Wekerle egy kigyó simaságával siklott ki a kényes házszabálykérdés hinárjából, amely állandóan elnökválsággal fenyeget és nagy emfázissal támadt a horvátokra. Volt néhány kemény szava, ami imponált azoknak, akik még hinni tudnak *Wekerle* szavaiban.

Ilyen előzmények után folytatták a kormányának mindennél kedvesebb kvótaemelési vitáját. *Széll* Kálmán nyelvének zsilipjei nyíltak meg általános meglepetésre. Polónyinak ama vádja ellen tiltakozott, hogy a kvóta-küldöttségben az ő elnöki szavazata döntötte el a kétszázalékos emelést. Különben, amit a volt miniszterelnök *Supilo* barátjának a szemébe vágott, azzal se fog eldicsekedni a nagy rágalmazó.

— Polónyi tekervényes, körmönfont, perbeszédbe való birálatát se jogosultnak, se izlésesnek nem tartom. A vádat teljes indignációval visszautasítom, — mondta önérzetesen *Széll* Kálmán és a többség helyeselt.

Megint öt horvát bohóckodott, azután *Polónyi* mosakodott, hogy — így meg úgy — nem akarta megbántani *Széllt*. Hivatkozott a jóhiszeműségére is, amin csöndesen mosolyogtak az emberek.

Eles támadás következett most. *Vázsonyi* Vilmos beszélt a kvóta ellen és fejére olvasta az ál-negyvennyolcasoknak a hatvanhetes bűnökét. A mameluk-arcok eltorzultak, minden vágás az eleven husba talált. *Vázsonyi* kipellengérezte a többség elvárulását és számon kérte fogadkozásait. Ennek a parlamentnek szerinte csak egy erkölcsi kötelessége van: megcsinálni az általános választójogot. Ami kevés ellenzék van a Házban, tetszéssel fogadta *Vázsonyi* sikerült kritikáját. A többség nem mondotta, csak érezte, hogy igaza van.

A kvóta-javaslat általános vitája ezzel bezárult. Föllelegzetek a függetlenségi udvari szállítók. *Apponyi* Albert védelmezte ezután siralmasan a Royal-klub politikáját és még *Wekerlénél* is többet ígért. Ez volt a válasz *Vázsonyi* erős érveire. S hogy teljes legyen a licitáció, *Wekerle* is föl szólalt és elmondta az unalomig elcsépelet frázisait a

kiegyezés áldásairól meg a fölemelt kvóta gyönyöreiről. Beszéde a végén nagyot csatant és személyes afférrá fajult. Erről lapunk más helyén számolunk be. Egy csomó személyes föl szólalás után bejelentette az elnök, hogy holnap szavaz a Ház a kvótajavaslatról.

A képviselőház ülése

— December 19. —

A Ház mai ülésén *Justh* Gyula elnökölt. *Herman* Ferenc, a kérvényi bizottság előadója, a jegyzőkönyv hitelesítése után előterjesztette a parlamenti hírlapudósítók kérvényének bizottsági tárgyalásáról szóló jelentését.

Itél a Ház!

Popovics Dusán és *Supilo* Ferenc mentelmi ügyéről szóló jelentés tárgyalása következett.

Hédervári Lehel előadó ismertette a bizottság jelentését; előadta a mentelmi bizottsághoz való utasítás történetét; a horvátok renitenskedésének lefolyását és javasolta a mentelmi bizottság nevében, hogy *Popovics* Dusánt tizenöt napra zárják ki, *Supilo* Ferenc pedig utasítsák arra, hogy ünnepélyesen kövesse meg a Házat. (Helyeslés.)

Banjanin János: Ez nem mentelmi bizottság! Ez *Wekerle* bizottság! Az elnök *Banjanin* Jánost rendreutasította.

Popovics Dusánt kizárták

Mazuranics Bogoszláv, a különvélemény előterjesztője horvátul beszélt.

Felkiáltások: Magyarul beszéljen!

Elnök: Ugy értesülök, hogy a képviselő ur azt mondotta a mentelmi bizottságra, hogy politikai tendenciából terjesztette most elő ezt a jelentést. Ezért rendreutasítom.

Szokoly Tamás: Már előbb kellett volna! (Nagy zaj, derűtség.)

Elnök: Majd ha *Szokoly* Tamás képviselő ur lesz elnök, (Derűtség.) akkor intézkedhetik a rendreutasítások fölött. Addig azonban nem. Rendreutasítom. (Helyeslés.)

Mazuranics Bogoszláv tovább beszélt, majd befejezte felszólalását.

Elnök: A képviselő ur beszéde végén újból támadta a mentelmi bizottságot. Ezért rendreutasítom.

Elnök: Elfogadja-e a Ház a mentelmi bizottság jelentésének *Popovics* Dusánra vonatkozó részét *Mazuranics* különvéleményével szemben?

A Ház elfogadta a mentelmi bizottság javaslatát: *Popovics* Dusánt december huszadikától január ötödikéig bezárólag időlegesen kizárta a Ház üléseiről. (Zajos helyeslés a baloldalon. A horvátok gúnyosan tapsolnak.)

Supilo megkövette a Házat

A Ház elfogadta a mentelmi bizottság jelentésének *Supilora* vonatkozó részét: utasította, hogy ünnepélyesen kövesse meg a Házat.

Supilo Ferenc szólamra áll fel. Horvátul megmagyarázza, hogy eleget akar tenni a Ház határozatának s megköveti a Házat.

Felkiáltások a baloldalon: Nem beszélhet horvátul! Nem hallgatjuk meg! (Nagy zaj a horvátok soraiban. A baloldalon a padokat csapkodják. Az elnök folyton esenget.)

Vlad Aurél: Náway elnöklése alatt négy horvát követte meg horvátul a Házat!

Supilo Ferenc horvátul beszélt; rövidesen befejezte felszólalását.

Elnök: Jelenti, hogy *Supilo* Ferenc a Ház határozatának eleget téve, ünnepélyesen megkövette a Házat. (Helyeslés.)

Horvátul a házszabályokhoz!

Supilo és Wekerle

Supilo Ferenc a házszabályokhoz kér szót. Magyarul beszél. *Magdics* Péter tegnap szót kért s horvátul beszélt a házszabályokhoz. Szólo most megállapítja, hogy az elnök a horvát nyelvű felszólalást ily címen megengedte, de viszont kijelentést tett, amely az elnökség szolidaritását hirdeti, noha tagjai közt nagy nézeteltérés van, így *Justh* és *Náway* között. (Hosszantartó éljenzés: *Éljen Náway!* Közbekiáltások: *Éljen Justh!*) Az elnökök kétféleképpen ke-

zelik a házszabályokat, tehát nem jog szeriát járnak el, hanem a szerint, hogy melyikük ül az elnöki székekben. A mi szabad *Justh* alatt, az parlamenti büntett az alelnökök alatt. Én csak ünnepélyesen jelentem ki, hogy nekünk horvát képviselőknak a törvény ad jogot arra, hogy a horvát nyelvet használhassuk.

Felkiáltások: Jó is!

Supilo Ferenc: Nincs olyan intézkedés, mely e jogot csak bizonyos esetekre vonatkozólag állapítaná meg. Horvátul folytatja és fejezi be felszólalását. (Nagy zaj a baloldalon.)

Wekerle Sándor miniszterelnök: A horvátok új nyelvi sérelemmel állnak elő, holott a mi túrelmünk példátlan a népek történetében, mert nyelvüket akkor is használhatják, amikor nyilvánvalóan csak visszaélnék vele. Önök valóságos külön országgyűlést tartanak itt s odáig merészkednek, hogy az imént is a nagy többség határozatát gúnyos zajjal fogadták. Miért hozták most föl az elvi kérdést? Azért, mert meg akarják bontani a mi egységünket. De mi nem engedünk vitát provokálni arról, hogy az elnökök miként kezelik a házszabályokat. Adott esetben minden elnök a szükséghez s körülményekhez képest gyakorolja az elnöki jogokat. (Zajos helyeslés.)

Supilo Ferenc szolt még horvátul a házszabályokhoz. (Nagy zaj a baloldalon.)

A kvóta

Véget ért az általános vita!

Következett a kvótaemelésről szóló javaslat folytatolagos tárgyalása.

Széll és Polónyi

Széll Kálmán: Személyes kérdésben szólal föl, mert *Polónyi* súlyosan megtámadta becsületében, amikor kétségbe vonta a kvótabizottság jegyzőkönyvének a hitelességét. Mint a bizottság elnöke, tüzetesen bizonyítja, hogy a bizottság eljárása mindenben helyes, szabályos és törvényszerű volt. (Élénk ugr van! kiáltások.) *Polónyi* tekervényes, körmönfont, perbeszédbe való kritikáját sem jogosultnak, sem izlésesnek nem tartja. Éppenséggel nem akar vele vitába bocsátkozni, csak figyelmezteti, hogy egyszerre vádló és bíró nem lehet senki. (Zajos éljenzés és taps.)

Brics Vatrosláv, *Supilo* Ferenc, *Grahovác* Mirkó és *Banjanin* János horvátul a javaslat ellen beszélnek.

Polónyi Géza: *Széll* Kálmán kijelentéseivel szemben a maga igazát bizonyítja s azt mondja, hogy az újabb föl tart adatok csak megerősítik az ő fejtegetését. Eszé ágában sem volt *Széll* Kálmán egyéni becsületét s köztisztességét meggyanusítani; ezt a fölfogást visszautasítja.

Vázsonyi Vilmos a kvótaemelés ellen

Vázsonyi Vilmos: Felszólal a kvótajavaslat tárgyalása során. Csak röviden akar szólni. Ennek oka az az álláspont, hogy a mostani parlament főkötelessége az általános titkos választási jognak törvénybe iktatásával a biztos jövőt előkészíteni. Egyetlen percet sem akar elvenni szükségételenül a Ház tanácskozási idejéből, nehogy ezt a nagy reformot késleltesse. Emlékezteti a Házat arra, hogy *Bánffy* idejében 1897-ben nagy küzdelem volt a kvóta ellen. Kvóta-vacsorákat tartottak. Kvótát vacsoráltak a budai Noé bárka-vendéglőtől a legelső vendéglőig, részt vett ezeken a vacsorákon és elmondhatja, hogy még ma is visszaemlékezik e vacsorák ízére, annyira, hogy semmiképpen sincs kedve most felemelt kvótát vacsorázni. (Derűtség.) Azokon az emlékezetes kvóta-vacsorákon *Holló* Lajos és *Ugron* Gábor mondták a leglelkesebb beszédeket a kvóta ellen. Olyan hangon beszéltek, hogy ha most így beszélne valaki a Házban, az első öt percben a mentelmi bizottság elé utasítanák. Konstatálja, hogy a szabadelvű párt idejében tulzot osztrák ábrándnak tüntették fel a 36 százalékos kvótát, amelyet a mostani kvótaemelés túlhalad. A negyvennyolcas ellenzék, ezt a nemzeti erőforrást most elvesztettük. Nem izeszhetjük Bécsset a függetlenségi müssal.

Egy hang a baloldalon: Talán a demokrata párttal izeszszük?

Vázsonyi Vilmos: Ami a demokrata pártot illeti... (Nagy zaj.)

Csizmazia Endre: A császári demokrata párt! (Zaj.)

Vázsonyi Vilmos: Rágalmaz, ha ezt mondja! (Mozgás.) Én kitarítottam a nagy nemzeti küzdelem mellett. Ön éppen annak a küzdelemnek a produktuma, amely küzdelemben én is részt vettem.

Nagy György: Gyalázat, hogy már hazáruzó az, aki a kvótát nem emeli!

Vázsonyi Vilmos: Csodálja, hogy ennyire kellemetlenül érint egyeseket a kritika, holott ez nem útközlik sem a házszabályokba, sem a hazafiságba. Bocsánatot kérek, bátor vagyok a hazát másképpen szeretni, mint mások, mint *Csizmazia* ur — kvótaemeléssel. (Tetszés.)

Csizmazia Endre: Nem arról van szó! Ne ferdítsen!

Vázsonyi Vilmos: Erre pedig már nem is

válaszolok. Hosszasan beszél ezután a kvótaemelésről. Polemizál Kossuth beszédével. Végül kijelenti, hogy a javaslatot nem fogadja el.

Vége!

Elnök: Jelenti, hogy szólásra senki sincsen feljegyezve, ha szólni senki sem kíván, a vitát bezárja.

Ezzel tehát a kvótaemelésről szóló javaslat fölött való általános vita véget ért.

Wekerle és Polónyi

Gróf Apponyi Albert röviden reflektál Vázsonyi Vilmos azon megjegyzésére, amelyekkel ő a függetlenségi pártot illette.

Wekerle Sándor miniszterelnök: Válaszol a vita során elhangzott beszédekre. Kiegészítés hiányában Ausztriával háborunk támad, amely Magyarország interiorizálásával végződik. A kvótáról azt mondja, hogy az csakugyan ellenértéke a kiegyezésben elért nagy közjogi és gazdasági vívmányoknak, de megállapítja, hogy ez már a maximum arány, amely megáll akkor is, ha a népesítést vesszük is számítási alapul. Beszédét azzal fejezi be, hogy két fajta politikus van mostanában: olyan, aki a saját becsületéből, és olyan, aki a mások becsületéből él. (Zajos éljenzés és taps.)

Polónyi Géza: Személyes kérdésben kérdezi Wekerlét, reá is vonatkozik-e az, hogy mások becsületéből él?

Wekerle Sándor miniszterelnök kijelenti, hogy ebben a jellemzésben Polónyi személyét sem hagyta érintetlenül. (Zaj.)

Mezőfi Vilmos személyes kérdésben visszatartja Wekerle vadjait.

Polónyi Géza (padját verdesve): Ezt nem tűröm! Nem hagyom sérteni magamat! Szót kérek!

Vázsonyi Vilmos Apponyival szemben helyreigazítja félremagyarázott szavait.

Elnök: Javaslattal tesz a holnapi ülés napirendjének megállapítására.

Az ülés negyednégy órakor végződött.

A császár és Lueger Boldog a csöcselék

Közölte már *A Hír*, hogy *Lueger* Károly legközelebb megkapja a titkos tanácsosi méltóságot. Hogy mivel szolgált rá erre a nagy kitüntetésre, nem volt nehéz kitalálni. Félreértések kikerülése végett most a *Zeit* bokrétába füzi *Lueger* bokros érdemeit. A bécsi lap, mint *A Hír* nek telefonon jelentik, ezt írja mai estilapjában:

Schillinger indítványának és az ismeretes szavazásnak kapcsán mindenfelé azt híresztelték, hogy a kormány lemond és hogy *Lueger* meg a pártja kegyvesztett lett legfelsőbb helyen. Mind a két híresztelés alaptalan. Báró *Beck* miniszterelnöknek eszé ágában sincs lemondani, ami pedig *Lueger* illeti, legmagasabb helyen elismerik, hogy elsősorban neki köszönhető a választói reform és a kiegyezés gyors parlamentáris elintézése. Jó forrásból értesülünk, hogy a korona kellemetlenül méltányolja *Lueger* nek azt az eljárását, amelylyel Ausztria nagyfontosságú kérdéseiben sohasem engedte magát személyes hangulattól vezetni, hanem úgy a választói reform, mint a kiegyezés ügyében is valóban államférfiúi és nagy célokhoz méltó magatartást (?) tanúsított. A korona *Lueger* irányában az elismerésnek látható jelét is kívánja adni s ezért a kiegyezésnek törvényerőre való válása után *Lueger* megkapja a titkos tanácsosságot. Ő lesz Bécs első polgármestere, aki ebben a kitüntetésben részesül. Azt is rebesgették, hogy *Weisskirchner* megváltik a képviselőház elnöki állásától és a közmunkaügyi minisztériumban osztályfőnökké fogják kinevezni. Ez a híresztelés magán viseli a koholmány bélyegét és fölösleges rá szót vesztegetni. *Weisskirchner* szintén nagy kitüntetést fog kapni.

A Burg bécsi cselédeinek jó karácsonya lesz tehát az idén. *Lueger* ki van kiáltva nagy, komoly államférfiúnak, az a *Lueger*, akinek eszékmodorától, parlamenti bohóckodásától még csak nemrég orrfintorítva fordult el az udvar. Hol van az a szép idő, amikor a császár megtagadta a polgármesterré választott *Lueger* nek állásában való megerősítését? Az excellenciás mágánok és egyéb politikusok undorral nézték le a bécsi csöcseléket, amelynek vezére im most az uralkodó első tanácsosai közé kerül. A rébusz megfejtése nagyon egyszerű; a magyargyűlölet a legjobb érvényesítési eszköz Ausztriában. A *Rathauskeller* ből a trón magasztaláig emel.

Wekerle és Polónyi afférje

Lecke a becsülethől. A bukott magára vette. Lovagias ügy, vagy újabb barátkozás?

Ki a becsstelen?

Az utóbbi időben mindenki tapasztalhatta, hogy *Wekerle* Sándor miniszterelnök rendkívül brutálisan és illetlenül támad azokra, kik nem követik az ő nemzetromboló osztrák politikáját. Ma *Polónyi* Gézával volt baja. Soha miniszterelnök oly ideges és durva nem volt még ellenzéki politikussal szemben mint épp *Wekerle*, pedig ő a végletekig hiszekény függetlenségi párt kegyelméből élvezte a miniszterelnökséggel járó hatalom előnyeit. Az már nem ujság, hogy mindennap odavágja egyik-másik képviselőnek: „nem ért a kérdéshez”, „tanuljon előbb” és más efféle gorombaságot. És a miniszterelnöknek követői is akadnak ebben, még pedig olyanok, kik a bársonyszék biztosította védőfal mögül röpitik ki invektíváikat. De arra nem volt eset, hogy elveiket megtagadott, éveken keresztül hirdett programjukat eláruló politikusok a legkiméletlenebb módon támadjanak olyan férfiakat, kik elveikhez hűségesen ragaszkodnak s a nemzeti ügy szolgálatában állanak. Ezek közé nem sorozzuk *Polónyi* Gézát, mert ő világéletében önző volt és nem az ország érdekei irányították politikai működésében, hanem a zsebérdek.

Új iskolát teremtett e téren *Wekerle* Sándor. Kezdte *Farkasházy* n, folytatta *Nagy* Györgyön, báró *Bánffy* Dezsőn és ma eljutott fegyvertársához, volt miniszteréhez: *Polónyi* Gézához. A Belváros képviselőjének védelmét végezzék el mások, ránk nem tartozik. A leckét megérdemelte. Abból azonban, hogy a miniszterelnök a képviselőház mai ülésének végén kiméletlenül elevenébe vágott *Polónyi* nak, azt kell konstatálnunk, hogy az a két paktum-hős végképp szakított egymással. Körülbelül egyszerre kapaszkodtak föl a szegénységéből az uborkafára, mindig támogatva egymást, mindig jóbarátságban. És most *Wekerle* rugott egyet *Polónyi* Gézán, még pedig nagyot. *Polónyi* pedig visszarugott, ami halálsápadttá tette *Wekerlét*. Az egész undorító komédia mosolyt kelt azokban, kiknek hajlamuk van a humorra, fölháborodást a szenvedélyesekben és vegyes érzelmeket mindenkiben.

Miből él Polónyi? Megfelelt rá Wekerle

Wekerle támadásáról és *Polónyi* riposztjáról tudósításunk a következő:

Már rég rossz szemmel nézik a kormány tagjai, hogy *Polónyi* Géza, a mióta újabban kezd szerepelni a politikai életben, állandóan kellemtelenkedni próbál volt miniszter társainak. Türték, egyebet nem tehettek. De az a körülmény, hogy a napokban valóságos okmányhamisítással vádolta meg a kvótabizottság elnökét, betelt a pohár. És *Wekerle* Sándor mai parlamenti beszédében kitért erre az esetre. Beszédének idevonatkozó része, mely később oly kinos affért teremtett, így szól:

Wekerle Sándor miniszterelnök: Egy beteg iskola van minálunk, t. Ház. (Halljuk! Halljuk!) Meg kell különböztetnünk olyan politikusokat, kiknek egyedüli törekvésük az, hogy saját becsületükből éljenek, saját tetteikre, saját törekvéseikre, saját programjukra és cselekvéseikre alapíthassák politikai tevékenységüket és

fájdalom, mindinkább látunk olyan politikusokat előtérbe tolni, akik nem saját tevékenységükre, hanem másoknak becsmérésére, (Igaz! Ugyvan!) másoknak kisebbitésére alapítják politikai működésüket, akik nem saját becsületükből, hanem mások becsületéből akarnak megélni. (Élénk tetszés és taps.) Én nem akarok ennek a témának, ennek az újabb iránynak fejtegetésébe bocsátkozni, csak azt konstatálom, hogy mi saját becsületünk-ből akarunk megélni, és tisztán saját felelőségünkre ajánljuk a jelen helyzet között ezen javaslatnak elfogadását. (Helyeslés.) Remélem, hogy aki méltányolni tudja ezt és nem mások ócsárlásából, mások becsületéből él, az, ha ellentétes állást foglal is el, legalább nem azon indokok alapján fogja elfoglalni, amelyekkel ellenünk és különösen azon párt ellen, amely — ismétlem — politikai mérsékletének és belátásának most szolgáltatta legnagyobb bizonyítékát, használják ki ezeket a gyenge fegyvereket. (Élénk helyeslés, éljenzés és taps.)

Polónyi Géza: Személyes kérdésben szólalt fel. Kijátszhatnak bennünket az osztrákok a szerződésnek azon rendelkezésével, hogy 1917-ig lekötöttük magunkat. Megköszöni a miniszterelnök védelmét.

Wekerle Sándor miniszterelnök: Két dolgot kíván megjegyezni *Polónyi* válaszára. Az egyik az, hogy *Polónyi* valószínűleg résztvett a függetlenségi párt értekezletén, amelyen a kvótaemelés politikai okokból megszavazandónak határozták el.

Polónyi Géza: Nem.

Wekerle Sándor miniszterelnök: A másik pedig az, hogy amikor én azt mondtam, hogy vannak politikusok, akik a mások politikai reputációjának megsértéséből élnek, *Polónyi* képviselő urat sem akartam érintetlenül hagyni.

Polónyi Géza, ki az imént azt hitte, hogy *Wekerle* szavai másokra vonatkoznak, most izgatottan ugrott föl és szót kért az elnöktől. *Juth* Gyula azonban nem adhatta meg a szólás jogát, mert *Vázsonyi* Vilmos és *Mezőfi* Vilmos már előbb jelentkeztek. Röviden szóltak s ezzel az ülés véget ért.

Keresd a becsületet!

A bukott miniszterelnök ekkor a terem közepére sietett, ahol *Wekerle* miniszterelnök állott vagy husz képviselőtől körülvéve és így szólt hozzá:

— Légy szíves, kegyelmes uram, nyilatkozzál, hogy rám is értetted-e azt, hogy vannak előtérbe nyomuló politikusok, kik mások becsületének legázolásából élnek.

Most mindenki leste a történetdöket. A perc kinos és hosszú volt. *Wekerle* roppant ingerült lett, nem akart szólni, a kezével legyintett:

— Eh, hagyjuk ezt!

De *Polónyi* követelte a választ. A miniszterelnök, a dühtől sápadt arccal, így vágott vissza:

— Hát ha kívánod, kijelentem, itt tanuk előtt, hogy rád is érttettem. Sőt elsősorban rád érttettem!

Csönd, aztán, mintha egy halott suhant volna keresztül a teremben, megszólalt *Polónyi* Géza. A sértésre sértéssel felelt. Remegett a hangja:

— Én erre sem okot, sem jogot nem szolgáltattam. Ez becsstelen ség!

A képviselők, — *Wekerle* testőrsége, — ijedten néztek össze, de *Polónyi* sarkon fordult és kiment a teremből. *Semsey* László gróf szólalt meg először

— *Es borzasztó!* — mondta a miniszterelnöknek.

Wekerle pedig odaszólt valamelyik szomszédjához:

— *Polónyival csak nem csinálók affért!*

És ezzel eltávozott a Házból, de a képviselők még ott maradtak és nagy csoportokban tárgyalták az incidenst. Nyomban híre terjedt, hogy Polónyi Géza lovagias elégtételt kér a miniszterelnöktől, de biztosat senki sem tudott.

Még nincs lovagias-ügy Wekerle mélyen hallgat

Pártkörökben és kaszinókban ma este Wekerle és Polónyi heves összetűzéséről beszéltek. Mindenki az affért várta, a lovagias ügyet, amely ma még sehogy sem akart megindulni. Wekerle eddig semmit sem tett azért, hogy Polónyi sértéséért elégtételt kérésen, Polónyi sem bocsájtott nyilvánosságra semmiféle magyarázatot. Pedig azt is jogosan várhatta mindenki, mert a kormányparti lapok Wekerle miatt olyan ügyetlenül és annyiféleképpen elferdítették Polónyi kijelentésének tendenciáját, hogy az illetékes magyarázatra szükség volna.

A Nemzeti Kaszinóban is élénken tárgyalták ma este Wekerle és Polónyi dolgát. A beszélgetésben képviselők is résztvettek és az a vélemény alakult ki, hogy Wekerlének nem szabad annyiban hagyni a dolgot, magyarázatot, illetőleg elégtételt kell kérnie még akkor is, ha Polónyi Géza sértette meg.

Beszélik egyébként, hogy Polónyi is lépéseket tesz. Elindul a becsülete után. Más hír szerint Polónyi Géza helyett, aki már megtört ember, a fia: Polónyi Dezső fogja kezébe venni az ügyet. Erre persze csak akkor kerülhet a sor, ha az affért fegyveres uton intézik el. Valószínű azonban, hogy az egész ügyet kölcsönös magyarázattal fogják elintézni.

A pártkör Polónyi ellen Miért nem inzultálták?

A függetlenségi pártkörben már este hat órákor eleven élet volt. Mindenki a Wekerle-Polónyi-ügyről beszélt. A korifeusok szerették volna eltussolni az egész dolgot, azt hangoztatták, hogy nem történt sértés, félreértésből támadt az egész. Megjelentek azonban a szemtanúk, akik kijelentették, hogy Polónyi igenis becsstelenségnek mondta Wekerle nyilatkozatát és ezt az ügyet föltétlenül el kell intézni. Tübben szemrehányást tettek azoknak, akik tanúi voltak a kínos jelentek, hogy miért nem szereztek azonnal elégtételt Wekerlének. Nyomban inzultálni kellett volna Polónyit, — hangoztatták és nem volt ember, aki védelmébe vette volna a halott becsületét.

Párbajoznak?

Miniszterelnökválság — egy napig

Wekerle Sándor miniszterelnök Polónyival való afférről ma délután jelentést tett a kabinetirodának és felhatalmazást kért, hogy a szükséges lépéseket megtehesse. A miniszterelnök minden valószínűség szerint holnap délelőtt provokáltnál fogja Polónyi Gézát. Ez a provokálás, értesülésünk szerint, kölcsönös lesz, mert a becsületét reklamáló bukott igazságügyminiszter is elégtételt akar kérni Wekerle sértő kijelentéseiről. Abban az esetben, ha fegyveres elintézésre kerül a dolog, Wekerle le fog mondani a kormányelnökségről. A miniszterelnökválság azonban legfeljebb csak egy napig tart majd, mert a lemondás — mint ez az ilyen esetekben szokás — csak formális lesz s az ügy elintézése után ismét miniszterelnök maradhat Wekerle. Mindaddig, a míg csak meg nem bukik.

Föl Bécsbe!

A magyar delegáció tagjai holnap délután utaznak az osztrák fővárosba. Megszavazzák a közös indemnitást

Kezdődik a komédia

A veszedelmes oroszlanok mérregfagait kiszedték, sörényüket megnyirták, mogorva ábrázatukat mosolygósra változtatták — így indul utnak, föl a bécsi Hofburgba a magyar delegáció. Nem kell félni tőlük, a császár is, kancellárja is nyugodt lehet, a függetlenségi mamelukok parancsára teljesíteni fogják minden kívánságukat. Pénz kell új ágyukra, megvan. Pénz kell az osztrák tisztikar fizetésemelésére, megvan. Pénz kell Boszniára, megvan. Csak kérni kell Bécsnek és megadatik.

Olvasható alább, hogy a delegáció tagjai „közbejött akadály” miatt reggelre tervezett elutazásukat elhalasztották és csak délután indulnak. Ez a közbejött akadály a képviselőházban keresendő. A kvótajavaslat általános vitáját befejezték ugyan ma, de a szavazás és a részletes tárgyalása még hátra van. Justh Gyula pedig a leghatározottabban tudomására adta Wekerlének, hogy ő csak úgy képes a tanácskozásokat vezetni, ha a kormány gondoskodik a Ház határozatképességéről. Ezért maradt itthon holnap délelőttre a kormány és vele a delegátusok; ez az a bizonyos közbejött akadály.

A képviselőház holnap szavaz a kvótajavaslatra. Kíváncsiak vagyunk, kik fognak megjelenni, hogy szavazatukkal támogatás-ezt a gyalázatos törvényjavaslatot, de a távollévők névsora sem lesz érdektelen olvasmány. A disszidensek, igen helyesen, névszerinti szavazást fognak kérni: hadd lássa ország-világ, ki emelte a kvótát!

Jelölések

A közösügyes tengődés főszerve, az osztrák-magyar parlament, röviden: a delegáció megkezdte munkáját. Az egyik fele, a magyar már megalakult és holnap este Bécsben ülészeni fog. A magyar delegáció tagjai, képviselők és főrendek délben tizenkét órákor tartották értekezletet a delegációs teremben. Elsősorban a tisztségekre ejtették meg a jelöléseket. A delegáció elnöki állására Batthyány Tivadar grófot jelölték, alelnöké pedig Zichy Tivadar grófot. A hadügyi albizottság elnökévé Barabás Bélát, a külügyi albizottság elnökévé gróf Zichy Tivadart, a pénzügyi albizottság elnökévé Harleányi Frigyes bárót, a zárszámadási bizottság elnökévé Zichy János grófot jelölték. Előadókul jelölték Thorockay Miklós grófot, Nagy Emilt, Okolicsányi Lászlót, Rudnyánszky József bárót, Hoitsy Pált Mailáth Géza grófot.

Közösügyi indemnitás

Ezután hosszabb vita indult meg arról, hogy szükség van-e közösügyi indemnitásra, vagy sem. Kmety Károly, Holló Lajos és Sággy Gyula azt vitatták, hogy közösügyi indemnitásra szükség nincs, mivel a már szentesített és hat hónapra szóló rendes költségvetési meghatalmazás gondoskodik a közösügyi szükségletek fedezéséről is. Ezzel az állásponttal szemben Nagy Ferenc és Isselutz Győző erősen hangoztatták, hogy a közös költségvetésről is külön határozatot kell hozni s fönn kell tartani a múlt évi delegációnak erre vonatkozó határozatát. Wekerle Sándor miniszterelnök szintén arra kérte az értekezletet, hogy a delegáció ülésében tartsa fönn a tavalyi határozatot a közösügyi indemnitás dolgában, már azért is, hogy a két delegáció határozatainak azonosága biztosítva legyen. Az értekezlet többsége így határozott.

Az asszisztensek

Bécsből táviratozzák: A magyar delegáció ülésén Aehrenthal báró közös külügyminiszternek Esterházy Pál gróf, Jettel Emil dr. és Michalovich János osztályfőnökök, Tallián Dénes báró udvari és miniszteri tanácsos, Szapáry Tibor gróf osztálytanácsos, Gagern Miksa báró renkivüli követ és meghat. miniszter, Erb Kelemen udv. titkár és Pogatscher meghat. miniszter, Burián István báró közös pénzügyminiszternek Thallóczy Lajos és Horovitz Ignác osztályfőnökök, Szalay László miniszteri tanácsos, Kuh Károly kormánytanácsos és Beigel István fogalmazó, — Schönaich tábornagyközös hadügyminiszternek, Hoffmann Hugó altábornagy, osztályfőnök, és Borotha Livius őrnagy, — Montecuccoli gróf tengerészeti parancsnoknak Lukich sorhajóhadnagy, — Pléner Ernő dr.-nak, a közös legfőbb számszék elnökének, Zavadil József és Kostyál Zsigmond udvari tanácsosok és Tartoll Béla udvari titkár fognak asszisztálni.

Delegátusok a királynál

A magyar delegáció megnyitó ülése holnap este nyolc órákor lesz. Az uralkodó a két delegációt a szokásos szertartással szombaton délelőtt, még pedig a magyar delegációt tizenegy órákor, az osztrák delegációt pedig féltizenkét órákor fogadja a Hofburg tróntermében. Ebből a programból látható, hogy a fogadás ez alkalommal a király egészségi állapotára való tekintettel rövidebb lesz, mint máskor. A király a trónbeszéd elmondása után távozik; cercle ezuttal nem lesz. E miatt sok delegátus itthon marad.

Gróf Zichy Aladár, a király személye körüli minisztert ma délután Schönbrunnban magánkihallgatáson fogadta a király. A miniszter a delegáció fogadására vonatkozólag tett jelentést.

Elhalasztott utazás

A magyar delegáció tagjai — mint félhivatalosan jelentik — közbejött akadályok miatt holnap pénteken reggel nyolc óra tíz perc helyett, délután három óra tíz perckor indulnak Bécsbe és az első ülést ugyanaznap este nyolc órákor tartják meg. Ezen az ülésen történik meg a delegáció alakulása. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter külön vonatot bocsájt a delegátusok rendelkezésére.

A közös bank osztaléka. A osztrák-magyar bank főtanácsának mai ülésén állapították meg a részvényosztalékot. Az eddigi számítások szerint, az idei üzleti eredmények alapján az osztalék körülbelül százhat korona lesz. Ilyen magas osztalékot harminchárom éve nem kaptak már a bankrészvényesek. A múlt évben csak kilencven koronát adtak szelvényenkint. A bank pénztárai tizenhatmillió koronát fognak kifizetni a részvényesek után. Ennek a tekintélyes összegnek egy tizedrésze jut hozzánk, — tudniillik a boldog magyar részvényesekhez — mert kilencszázkilencvenkilenc bankrészvényes közül nyolcszázkilencvennégy az osztrák. December 30-ikán rendkívüli közgyűlést tart a bank, amely föl fogja hatalmazni a vezetőséget, hogy a bankszabadalom megújítását kérje a két állam törvényhozásától. A bank rendes közgyűlése 1908. február harmadikán lesz Bécsben.

A verekedő rutén vezekel. Bécsből jelentik: A Reichsrat mai ülésén bejelentette az elnök, hogy Bacsinzski rutén képviselő, aki Benkovics képviselőt fadarabbal fejbevágtá, megjelent előtte és megkövette a Házat. Bacsinzski sajnálja a történetet, bocsánatot kért és azt mondta, hogy rendkívül föl volt izgatva és az egész esetből határozottan csak arra emlékszik, hogy nem volt szándéka sem az elnököt, sem a Háznak bármely tagját szóval vagy tettel megsérteni.

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Használatra valódi áldás gyomorbetegségeknél és székszorulásban szenvedőknek.

Igmándi

Keserűviz

az elrontott gyomrot
2-3 óra alatt teljesen
rendbe hozza.
Kapható mindenütt,
hisz az nagy üvegekben

Kultura és vallás

A kultuszárca a bizottság előtt. Nagy Ferenc a Nemzeti Színház ellen. Rendezik a felekezeti ügyeket

Apponyi 1909-re is programot ad

A vallás- és közoktatásügyi minisztérium jövő évi költségvetésével foglalkozott mai ülésén a képviselőház pénzügyi bizottsága. Föltűnést fog kelteni, hogy Apponyi 1909-re is programot ígért, holott ő hangoztatja folyton a kormány átmeneti jellegét. Hat egyetemet akar fölállítani a hosszulejárata miniszter. A kormány részéről Wekerle, Apponyi, továbbá Molnár Viktor és Tóth János államtitkárok voltak jelen az ülésen. Ságghy Gyula ismertette az egyes tételket.

Issekutz Győző erőteljes nemzeti politika érvényesülését látja a kultuszbirodalomban. Kívánja, hogy a mostani átmeneti kormányzás mihamarabb állandóvá legyen. Buzáth Ferenc a katolikus kongrua rendezését sürgeti. Bizony Ákos azokkal a támadásokkal szemben, amelyekkel protestáns részről illeték a minisztert, mint jó református állítja, hogy akkor sem tapasztaltak annyi méltányosságot, amikor protestáns miniszterelnökök voltak, mint ma, amikor a klerikálisnak kikiáltott Apponyi a kultuszminiszter. Felhívja a figyelmet az erkölcsrontó szinpadi munkákra. Nagy Ferenc a harmadik egyetemet, a Múzeum kibővítését, a középiskolai oktatás javítását kívánja. Támadja a Nemzeti Színházat, amely állami támogatásban részesül s így meg lehet követelni, hogy magasabb színvonalon legyen. Ez a színház most nem teljesíti a hivatását. Hoitsy Pál csillagvizsgáló-intézetet kíván.

Apponyi Albert miniszter válaszol a fősztalásokra. Reméli, hogy *ezerkilencszázkilencben* több földadatot tud megoldani. A kongrua-törvényt még a télen befejezi. A katolikus autonómia ügye is előhaladt. A protestáns egyházak segítéséről kész a javaslat, amely a jogegyenlőséget és viszonyosságot tartja szem előtt. Reméli, hogy a felekezeti kérdéseket rendező összes javaslatok rövidesen a Ház elé kerülnek s akkor majd nem támadják öt protestáns részről. Ő igazságos és méltányos minden felekezettel szemben. Az ő tettei le fogják cáfolni a támadásokat. A vidéki szinészet elleni panaszból sok az igazság, de itt a közönség is hibás, amely inkább szereti a pikáns és mulattató dolgokat, mint a klasszikusokat. A kirívó ledérséget mindenütt üldözni fogja. A Nemzeti Színháznál meg kell válogatni a darabokat. A harmadik egyetemre a jövő évben nincs pénz. *Ezkerkilencszázkilencben öt egyetemet és egy műegyetemet* kíván létesíteni a vidéken. A Múzeum egyes önálló részeinek kitélepitését tervezik. Több fölvilágosítás után kijelenti, hogy intenzív és maradandó munkát kíván végezni.

Tóth János államtitkár Szabó Kálmán föl szólalására kijelenti, hogy az állami tanyai iskolákat szaporítani fogják. A költségvetést általánosságban és részleteiben elfogadta a bizottság.

A horvátok tovább harcolnak. Ezek a horvátok még mindig nem fogták ki a szuszából. Mindenáron harcolni akarnak; önérzetesen hirdetik, hogy a Wekerle-kormányt és minden utána következő más kormányt, amely nem hódol be az ő illyr hóhortjainak, lehetetlenné tesznek. A parlamentből átteszik a harcot a delegációkba is, hogy két helyen gyalázhassák egyszerre Magyarországot. Szülopók ma délután értekezletet tartottak s ezen megbeszélték a horvát delegátusoknak a delegációban követendő magatartását. A leghevesebb küzdelmet akadják kifejezni. A kvótajavaslat megobstruálásával pedig tovább folytatják. Egyben tiltakoznak a kormány és a magyar közvélemény részéről ellenük hangoztatott vádakkal szemben, mintha ők *külföldiekkel* huzsupáltak volna. A tiltakozás természetesen nem sokat ért, nem is komoly dolog. Tudja azt mindenki, hogy a horvát cséselékhadnak külföldi szövetségesei vannak. Cinkostársa ennek a hazaáruló bandának maga a Reichsrat is, amely olyan durván és pökhendi módon avatkozott bele Magyarország ügyeibe. Különben a rezolúciókat erősen készülődnek a tartománygyűlési választásokra is. A jogpárt december 23-án értekezletet tart Zágrábban, a parasztpárt is számos ke-

rületben állít jelölteket. A horvát szociáldemokraták a választásoknál önállóan lépnek fel és az összes polgári pártok ellen fognak harcolni. A leghevesebb lesz a küzdelem a Starcevic-párt és a rezolúcionistaik között. Mindebből látható, hogy a harcász krovátoknak rögeszméjük a hadakozás, amelyből csak a legradikálisabb módon: a magyar parlamentből való kirugással lehetne őket kigyógyítani.

Az ujságírók és a Ház

A kérvényi bizottság jelentése

A képviselőház kérvényügyi bizottsága tegnap tárgyalta a parlamenti laptudósítók ismeretes kérvényét, a melyben a hírlapírók tiltakozásukat fejezik ki a Ház elnöki székéből őket ért sérelmek miatt. A bizottság ma elkészítette a képviselőház elé terjesztendő jelentését. Ez a következőképpen hangzik:

Az 1848:IV. tc. 10. szakaszának és a házszabályok rendelkezése szerint a Ház ülései nyilvánosak lévén, ezen üléseken jogában áll a közönségnek a számára fenntartott karzatokon megjelenni. A törvény a hírlapoknak országgyűlési tudósítóirol különleges rendelkezést nem tartalmazván — nyilvánosság kérdésében e tudósítókat is ugyanazon jog illeti meg, a milyen a többi hallgatóságot.

A házszabályok 285. szakasza a hírlap tudósítók részére külön helyet rendel, miután a sajátjának nemcsak joga, de *hivatás kötelessége is az 1848:XVII. tc. 14. szakaszának szem előtt tartásával az országgyűlés nyilvános üléseit hivszellemen és igazán közölni.* Ezen hivatás könnyebb, zavartalanabb teljesíthetése okából van a hírlapírók országos tudósítói részére külön hely fenntartva.

A sajtó és a közönség megjelenési joga oly törvényes jog, a melytől a nyilvánosságban rejlő alkotmányjogi ellenőrzés, tehát a parlamentárismus megértése nélkül a képviselőház el nem tekinthet, annál kevésbé, mert hiszen a nyilvánosság kizárásával a képviselőház ugy az 1848:IV. tc. 12. és 13. szakaszának, mint a parlamentárismusnak szelleméből, valamint a házszabályok 291. szakaszából és a 223. szakaszának tiltó rendelkezéséből kifolyólag még határozatot sem hozhat; törvényhozási működést annál kevésbé gyakorolhat.

Mindezekből önként következik, hogy a képviselőháznak *törvényes kötelességében áll az így értelmezendő nyilvánossági jogot az 1848. évi IV. tc. 11—13. szakaszainak és a házszabályok 257. és 291. szakaszainak figyelembevételével, mint a törvényhozás egyik elengedhetetlen kellékét, a parlamentárismust is az alkotmányosság szempontjából is megvédelmezni.*

Ezt az értelmetlen hebegést éppenséggel nem tekinthetik a sajtó megsértett munkásai elégteladásnak. Ez nem válasz, csak mosolyt keltő, sajnálatraméltó kertelés. A derék urak különben is fogalomzavarban szenvednek. Nincsenek tisztában a sajtó rendeltetésével és jelentőségével. Nevetséges göggel lenézik az ujságírókat, akik nélkül szárandó nullák maradnának. Bizonyos, hogy az analfabéta hősök ez újabb kiruccanására a magyar sajtó méltó módon meg fog felelni. A sötét agyvelők garázdálkodását igazán vétek volna tovább is türni . . .

A temesi harc epilógusa. A temesmegyei politikai pártok, Kapdebő Gergely főispán és Joнович Sándor alispán közt folyó háborúsága azzal végződött, hogy a kormány a népszerűségét veszített Joнович alispánt nemrégiben kormánybiztossá nevezte ki. Most aztán távozik a megye éléről az áldatlan küzdelem másik főszereplője is. Amint A Hírnek Temesvárról jelentik, a király Kapdebő Gergely főispánt saját kérelmére bizonytalan időre szabadságot és Temes megye és Temesvár város főispáni teendőinek ellátásával Návay Tamást, Csanád vármegye főispánját bizta meg. Ezzel a méla akkorddal remélhetőleg befejeződött a hosszú háborúság.

Képviselőből alispán. Trencsénmegyében ma tartották meg a tisztújítást, amelyen Baross Jusztin képviselőt nagy szótöbbséggel a megye alispánjává választották. Baross Jusztin a trencsénai kerületet képviseli s erről a mandátumáról most le fog mondani.

A HIR

Strófák a napról

A horvátok után

Egy magyar képviselő,
Kinek hazája itt a Tisza táján,
Ma a Házban beszélni állt elő
S ez jött ki a száján:
Visoki sabore!

Cselédek

A hű cselédek
Most megjutalmazák minálunk,
Oh, annyi sok pénzt hol veszünk,
Oh, annyi pénzt hogyan csinálunk,
Amennyit adni kell ma-holnap
Az összes negyvennyolcasoknak.

A belügyminiszter gyöngélkedik. Andrássy Gyula gróf belügyminiszter már több nap óta gyöngélkedik és ezért sem a képviselőházban, sem minisztériumában nem jelenhet meg. Értesülésünk szerint a minisztert erős influenza támadta meg és valószínű, hogy kénytelen lesz két-három hétre délvidékre utazni.

Pénzügyi tisztviselők mozgalma. A Hír szóvá tette a minap, hogy milyen vigasztalan helyzetben slynlődnék a fogalmazói karhoz tartozó pénzügyi tisztviselők. A kormány hidegen elzárkózik minden szociális igényük elől, az előléptetés körül pedig olyan fölháborító igaztalanságokat követ el, hogy ezzel végképp elkeseríti a hivatalnokokat. Most az utolsó reménységről is le kellett mondaniok. A jövő költségvetés nemcsak jogosult várakozásait teszi tönkre, de mélyen sérti a tisztviselők önérzetét is, mert a birói kart a fogalmazói kar fölé emeli, továbbá a pénzügyi közigazgatás középminősítésű tisztviselőit a náluk jóval alacsonyabb minősítésű bírósági kezelőtisztekkel szemben meg nem érdemelt módon mellőzi. Ezt a kiáltó igazságtalanságot nem hagyhatták szó nélkül a tisztviselők, akik most *sérelmeiket emlékiratba foglalták* és ezt előbb hozzájárulás végett megküldik az összes kartársaknak, aztán *küldöttség útján a kormány elé terjesztik.* Igényük annyira jogosult, hogy az elől a pusztá emberieség jogán sem lehet elzárkózni. A kormány a halogatással elkeseredett forradalmárokat nevel, akiknek végre is teljesíteni kell emberi kívánságukat.

A béna munkás a Házban. A képviselőház mai ülését incidens zavarta meg. Egy lerongyolt ruhájú ember a másodemeleti karzatról *kérvényt dobott az ülésterembe.* Az idegent egy terembiztos kivezette a karzatról és a háznagy hivatalba vitte, ahol a szerencsétlen könyörgő hangon kért segítséget.

— A Nicholson-féle gyárban dolgoztam — panaszkodott. A munkában megsérült a karom és munkaképtelen lettem. A vállalat ellen kártérítési pört indítottam, de nem tudom a pör végét bevárni, mert *öt gyermekem éheznek.* Azért dobtam le a kérvényt, hogy vigasztalan helyzetemre felhívjam a képviselők figyelmét.

A háznagy hivatalból elbocsájtották a szerencsétlent, a nélkül, hogy átadták volna a rendőrségnek. A nyomorával, *öt éhező gyermekével* nem törődött senki.

A fölrobbant léghajó áldozatai. A nyáron Hajdu-Böszörmény határában, Fekete Zsigmond tanyáján a Hajmáskérről elszábadult katonai léghajó felrobbant és három-négy embert megsebesített. Az áldozatoknak — mint Hajdu-Böszörményből jelentik — a földmívelési miniszter ezer koronát küldött a városi hatóságokhoz. Ebből Nagy Zsuzsána cselédeleány és Török Imre munkás 200—200 koronát, id. és ifj. Csiba Sándor munkások egyenként 300—300 koronát kaptak. Fekete Zsigmond özvegye a leégett tanyai épületekért és férje elvesztéséért kárpótlási pört indít a katonai kincstár ellen. A négy életben lévő megsebesült is pöröl, mert munkaképtelenek lettek.

A HIR

Bartók püspök meghalt

Az erdélyi reformátusok gyásza

— A HIR tudósítójának telefonjelentése. —

Kolozsvár, december 19.

Erdély református püspöke: *Bartók* György ma este váratlanul meghalt. Ez a megrendítő gyászhir csapott le ma Kolozsvár városára és az erdélyi református egyházkerületre, amely nagytekintélyű, népszerű főpapját veszítette el hirtelen. Bartók püspök ma délelőtt friss egészségben és jó kedélyben nyitotta meg az egyházkerület igazgató-tanácsi ülésének előkészítő értekezletét, amelyen a kerület egyházi és világi méltóságai, közöttük báró *Bánffy* Dezső is megjelent. Délben megszakították az ülést, Bartók György hazament ebédelni a családja körébe és ott is csupa derű és jókedv volt. Az ebédjét nyugodtan elköltötte, aztán beszélgetést kezdett a családjával. Két óra körül váratlanul rosszul lett. A *karosszékekben elalélt, lehanyatlott a feje* és nem volt többé szava a körülállókhoz. Rémülten siettek orvosért, aki megállapította, hogy a püspöknek agyvérömlése van és a halállal küzd. *Este hét órakor tényleg eljött érte a halál.* Csöndesen, fájdalom nélkül elaludt örökre.

Az egyháztanács gyűlésére hiába várták Bartók Györgyöt. Háromkor kellett volna folytatni a délben fölfüggesztett tanácskozást, de megérkezett a váratlan rosszullet híre, amely nagy konsternációt okozott. Négy óra után mégis megkezdtek az ülést és a tanácsstagok még együtt voltak, amikor kevéssel hét után jelentették a halálhírt. A tanácskozást nyomban bekezesítették és *Bánffy* Dezső elnöklete alatt valamennyien megjelentek az elhunyt püspök lakásán, ahol az egyházkerület fájdalmas részvétét fejezték ki a megtört özvegy előtt. A halott lakásáról újra visszamentek az ülésterembe és megállapították a halálesettel kapcsolatos teendőket. Kimondták, hogy Bartók György az *egyház halottja*, akit közkölségen fognak eltemetni hét év előtt elhunyt elődje: *Szász* Domokos mellé. A családnak ezzel szemben az a kívánsága, hogy Bartók György a *nagynyedői* családi sírboltban pihenjen. Az egyháztanács táviratilag értesítette a halálról *Wekerle* Sándor miniszterelnököt, *Apponyi* Albert és az összes egyházi hatóságokat. A temetés vasárnap délelőtt tizenegy órakor lesz. A bucsubeszéd megtartására *Antal* Gábor dunántúli református püspököt kéri föl. A sírnál *Nagy* Károly teológiai tanár fog beszélni, azontul beszédet mond még *Kenessey*, Béla egyházkerületi főjegyző, aki mint a püspök törvényes helyettese máris átvette a püspökség ügyeinek vezetését. Bartók György hét év óta püspöke az erdélyi egyházmegegyének. *Szász* Domokos örökét nyerte el. Halálát mélyen gyászolja az erdélyi reformátusság, amely kiváló főpásztorát veszítette el.

Visszatérés az életbe. Egy évvel ezelőtt súlyos idegbaj lepte meg dr. *Schönherr* Gyula történet-tudóst, a Nemzeti Múzeum kiváló igazgató-örvét. A beteget hazavitték Nagybányára s gondos ápolás következtében az egészsége teljesen helyreállott. Most aztán, a felgyógyulás örömeire *Szalay* Imre muzeumi igazgató ebédet adott, amelyben a magyar tudósvilág számos előkelősége ünnepelte a derék tudóst.

Rémi Róbert temetése. Nagy részvéttel temették el ma délután Rémi Róbert szállótulajdonost. Megjelentek a Népszínház-utca 12-ik számú gyászházban *Berzeviczy* Albert akadémiai elnök, dr. *Bárczy* István, dr. *Rózsavölgyi* és *Vasillievits* János polgármesterek, *Húvós* József, *Hamvai* Sándor, *Toperczer* Péter, *Wellisch* Alfréd és *Arnold*, dr. *Havass* Rezső stb. *Krizsán* Mihály pápai kamarás szentelte be a halottat, akinek koporsóját hosszú kocsisor kísérte aztán a rákoskeresztúri temetőbe.

Königgrätz a szinpadon

Osztrák dráma Benedekről

Feldegg bécsi tanár ötfelvonásos osztrák katonadrámát írt *Benedek* Lajosról, a königgrázi csatavesztőről és a darabot a Paimund-színháznak adta át előadásra. A színház elfogadhatónak tartotta a drámát, de a cenzuráról szóló törvény értelmében fölülvizsgálat végett átnyújtotta az illetékes hatóságnak. *Feldegg* darabjának előadását Grácban már megakadályozta a cenzura. Azt kifogásolták, hogy *Albrecht* főherceget is szinpadra viszi és hogy az elhunyt Habsburg mint főalak szerepel a drámában. A szerző concessziót tett a cenzurának: *Albrecht* alakját törülte és *Frank* volt hadügyminiszterrel helyettesítette. Ezenkívül apróbb változtatásokat tett. A dráma, amelynek *Benedek* a címe, *Feldegg* szerint most már kiállja a cenzura Árgus-szemü birálatát. Katonai körökben feszült kíváncsisággal várják a katonatragédia további sorsát. A cenzura kifogásai Bécs aulikus érzelmeiből, a dinasztia hibáinak leplezéséből, a hazugságok kegyes elhallgatásából önként következnek. Hiába állapította meg a történelem, hogy a poroszok 1866-iki diadalát *Albrecht* főherceg hadvezéri tudatlansága és magabizása idézte elő; hiába mutatták ki historikusok és stratégák, hogy *Benedek* Lajos tábornagyot csupán bünbaknak fogta meg a dinasztia, hogy a kudarc ne a császári ház egyik tagját érje. Ezt az igazságot még mindig nem szabad kimondani. *Benedeket*, aki magyarból magyarfaló osztrák lett, nemzeti szempontból mi sohasem követeltük magunknak; sorsát, hogy Bécs ellökte és megrágnalmazta, nagyon is megérdemelte ez a hirhedt renegát. De a történelmi tény mégis az, hogy az osztrák fegyverek vereségeért a gögös *Albrecht* főherceg a felelős. *Feldegg* drámájából ezt a következtetést kizárta az óvatos cenzura. Az osztrák történelemhamisítás tehát bevonul a szinpadra is.

Halálos látogatás. Egy széleskörben ismert, kedves öreg urat ért ma végzetes szerencsétlenség. *Márk* Márkus, *Márk* Lajos festőművész édesapja ma látogatást tett *Vörös* László volt kereskedelmi miniszternél. Hirtelen rosszul lett és összeesett. Szélhűdés érte az aggastyánt, akit a mentők vittek az *Albrecht*-ut 4. számú lakására. Ott rövid szenvedés után meghalt. *Márk* régebben értékes közzgazdasági tevékenységet fejtett ki és sok feltűnést keltő szakcikelyt is írt. Kései aggkorában is teljes mértékben megtartotta friss szellemi erejét s még tavaly érdekes politikai és gazdasági tartalmu füzetet jelent meg. Elhunyt széles körben fog bizonyára őszinte részvétet kelteni.

Esterházy gróf kölcsöne. Ezzel a címmel közölt cikkünkre vonatkozólag ma annak a konstatacióját kérték tőlünk, hogy *Bobula* János műépítőnek gróf *Esterházy* Pál soha semmiféle megbízást nem adott s így az esethez fűzött kommentár *Bobulára* nem vonatkozhatik. A magunk részéről is hozzátehetjük még, hogy értesüléseink szerint a műépítő ur ellen sem a rendőrségen, sem másutt eljárás nem folyik, — mi különben ilyesmit nem is irtunk — s a legesekélyebb gyanúsításra sem szolgált rá.

Megszökött birtokos. A *Hir* megírta, hogy *Fürst* Mór tótújfalusi birtokos rengeteg adósság hátrahagyása után Amerikába szökött. *Fürst* szökése több pénzintézetet is megkárosított, ezek között a nagyszombati kereskedelmi és iparbank részvénytársaságot, amely azonban csak néhány ezer koronával van érdekelve. Az a hír, mintha a részvénytársaság a szökés által érzékeny veszteséget szenvedett volna, tévedésen alapul.

Osztályorsorsjáték. Az osztályorsorsjáték mai húzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

Tízzer koronát nyert: 108038.

Háromezer koronát nyert: 21914.

Kétezer koronát nyert: 18610.

Ezer koronát nyertek: 7740 17483 17523

28129 120067.

Ötszáz koronát nyertek: 6790 50752.
Háromszáz koronát nyertek: 696 6894 12048
26648 37573 48560 52509 55571 62824 71739
82593 87882 97848 102240 104278 107043 109685
109743 124206 124937.

FERENC JÓZSEF
KESERUVIZZÁ pártatlan HÁSHAJTÓSZER

MŰVÉSZET

SZINHÁZ ZENE KÉP KÖNYV

A Bátkirálynő huszonötödik előadása. Ma innepi este volt a *Népszínház-Vigoperában*. Huszonötödikször került színre a szezon legbájosabb, legpoétikusabb operettje, *A Bátkirálynő*, a címszerepben *Küry* Klárával. Az előadás középpontjában természetesen *Küry* Klára állott, akinek nemes, finom művészete ma este teljes pompájában jelentkezett. A művésznek pompás kedvvel játszotta a kis angol Hamupipőke szivhezszerű történetét és ez a szerepe igazán méltó többi nagy alakításaihoz, amelyek minden újabb állomásukkal a magyar operett aranykorát jelentik. A közönség lelkes tapsokkal ünnepelte *Küry* Klárát, tisztelői pedig elárasztották habérnal és virággal. *Máder* igazgató hatalmas habékoszorút nyújtott át a művésznek, amelynek széles nemzetiszínű szallagján ez a felírás volt: *A legbájosabb Bátkirálynőnek szeretettel — Máder igazgató.* A többi szereplő, a huszonöt előadáson kipróbált együttes, *Szilágyi* Dusi, *Virág*, *Nagy* Gyula, *Pázmán*, *Dobi*, *Lonzai* Annie, *zeredy*, *Bálint* ezuttal is nagyon jó. A bátkirálynő diadalának első stációja után tovább halad a második jubileum felé.

A Vígyszínházban pénteken *Az acélkirályt*, *Sutro* Alfréd színművét ismétlik *Hegedűs* Gyulával és *Varsányi* Irénnel a két vezetőszerepben. Szombaton a *Josette kisasszony*, a *félszemem* című vigjáték kerül színre. *M. Harmat* Hedviggel a címszerepben. Ezzel az estével eléri a népszerű darab a huszonötödik előadás jubileumát.

Gyermekszínház. A Gyermekszínházban nagyban készülnek *Feld* Mátyás az *Ezerégyéj* című bohózatos varázsmeséjére, mely vasárnap kerül színre. Az igazgatóság e darabhoz teljesen új és fényes kiállítást készített.

NYILTTÉR

A rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Tüdő-mellbajok

(tüdővész — tuberkulózis — I. II. stadiában), vérköpést, tüdőveszteséget, kitűnő eredménnyel gyógyíthatnak új gyógymódokkal, inhalációkkal és

szérumoltásokkal

Dr. HARMAT GYULA tüdőbajok rendelőintézet — inhalatorium

BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 82.

Rendelés 11-12. 2-4-ig.

Tauszky Miksa fia

Tauszky Lipót Budapest.

Csakis VIII., Vig-utca 25. sz. (Saját házbán).

Magas előlegek. Telefon 65-39. Magas előlegek.

Legnagyobb butorszállítási, költöztetési és beraktározási vállalat. Ajánlja ugy helyben és vidékre, valamint a közel nyaralókba való butorszállításra jutányos ár mellett szolgáltatást.

ŐS-BUDAVÁRA

feloszlátása alkalmából már csak rövid ideig a következő tárgyak kerülnek eladásra: 100 darab villamos ivilámpa, továbbá egy Peugeot gyártmányu automobil. 1 drb villamomotor, váltakozó áram gyári szám 3410. Ganz és Társa gyár 6 polus, 820 fordulatszám, 100 váltós, 20 lóerős. 1 drb gázmotor dupla cilinderral, 30 lóerős, gyári szám 206. Ganz és Társa gyár 1894-ben gyártották. Egy drb vizkazán 10 légkör nyomásu biztonsági szeleppel, feszmerővel és vizzállásu üveggel felszerelve, kazának átmérője 80 centiméter, hossza két méter. Két darab Emke-féle forgószivattyu. Lorenc Viktor-féle gyártmányu, szivó magassága kilenc méter, nyomó magassága 50 méter. Egy drb transzmisszió 4 csapágygyal, 6 drb szíjkoronggal, jökarban levő szíjakkal stb. minden a legjobb állapotban olcsón eladó.

Értekezni lehet reggel 8 órától délután 5 óráig Ős-Budavára területén a tulajdonossal

Magyarnak Pécs! Németnek Bécs!

Ne küldjük pénzünket külföldre

Egyes külföldi cégek utánozzák ábráimat, de a valóságban silány árut szállítanak! Csak általam kipróbált, pontosan szabályozott órákat szállítok

Nem tetsző árut kicserélek, vagy a pénzt adom vissza

5 évi jótállás!

Legnagyobb raktár! * Legolcsóbb árak!

Terézia* ezüst dupaköpenyű, nagyon erős ezüst tokban, rubin kővel, kitűnő szerkezet, a belső fedelén Madonna kép... K 24.
Egyfedéllel... K 20.

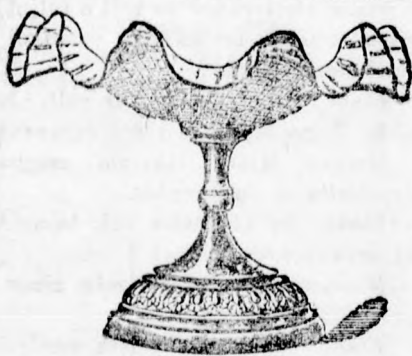
Ezüst női óra csinos kivitelben... K 15

Rum-, tejszín-, tea-, citrom-készlet kristályüvegekkel... korona 24.

Csiszolt arany óra legjobb szerkezettel két erős fedéllel... K... 20.
Ugyanez ezüstben K... 23.

1722. sz. Gyümölcstartó nagyon díszes üvegállal, 50 cm. magas, valódi ezüstműből... K 53
Ugyanez kina-ezüstműből... K 12

Schönwald Imre

órasmester és ékszergyáros
PÉCS.

Ki ezen lapra hivatkozik megkapja ingyen és bérmentve 3000 ábrájú új árjegyzékeket, mely az ékszervásárlók valóságos tanácsadója.

A budai halálos randevu

Megkerült az asszony. Kihallgatták a rendőrségen. Az ezredorvos halálának oka: agyvérömlés

Mészáros Etele dr. halálos randevujának fátyolos hölgye ma jelentkezett a rendőrségen, ahol kihallgatták. Jómódu férjes asszony. A Napból értesült a szerencsétlenségről. Ma délelőtt már felboncolták az orvost és kiderült, hogy természetesen halállal mult ki. A nagy izgalom ölte meg.

Az asszony a rendőrségen

A rendőrségnél a titokzatos ügyben először Bayer Gyula gépgyári alkalmazott jelentkezett, akit a Városmajor-utca sarkán megszólított a fátyolos hölgy. Bayer jegyzőkönyvbe mondta, hogy a menekülő nő gyanus volt neki, utána nézett s erre az asszony is visszafordult:

— *Kérem szépen,* — így szólott hozzá, izgatottságtól remegő hangon, — *merre lehet itt orvost találni?*

Bayer utbaigazította az asszonyt. Tisztán emlékszik rá: *magas, karcsú barna nő volt, fekete ruha és rövid, prémes télikabát volt rajta.*

Az orvos noteszában talált női nevek nem vezettek helyes nyomra, egyik sem volt fontos a rendőrség szempontjából. Ma reggel aztán szenzációs fordulat állott be az ügyben. Jelentkezett az asszony.

— *Férjes nő vagyok!* — mondta zokogva, — *megölném magam, ha a férjem megtudna valamit a rettenetes botránnyal.* Nos igenis, *én voltam ott* Mészáros Etele doktornál, amikor rosszul lett. Én futottam el tőle, nyitva hagyva az ajtót. *Azért futottam, hogy orvost keressék!* De azután reszkettem attól, hogy kiderülhet, ezért felültem a villamosra és hazarohantam. Az ezredorvossal egészen nyugodtan beszélgettünk, egyszerre leült a diványra, a szívéhez kapott, majd pedig a fejéhez és elvesztette eszméletét. Én ekkor odagrottam az ágyhoz s vánkost tettem a feje alá. Azután elrohantam! Könyörgök még egyszer az uraknak, hogy az istenért, ne áruljanak el, ne legyen még egy áldozata ennek a botránynak!

Eunyt mondott és hazarohant. Délben visszajött. Felkereste Lévy kapitányt és a következőkkel egészítette ki vallomását:

— *Első vallomásom, amelyet szinte félőrrültem mondtam, nem jédi teljesen a valóság!* Elfelejtettem megmondani, hogy én nem randevun voltam az ezredorvosnál. Mint paciens kerestem fel. A jobb fülemet kezelte az orvos, azért jelentem meg a városmajor-utcai lakáson. Kezelés közben az orvos rosszul lett, én vánkost tettem a feje alá, mire Mészáros egy pillanatra magához tért, kinyitotta a szemét és gyöngye hangon így szólott hozzám: *„Menjen innen, menjen innen, maga lesz kompromittálva! Fusson el!”* Ezért hagytam ott Mészáros Etele-t a lakáson!

Ha az asszony beszól a házigazdához, talán még meg lehetett volna menteni a szerencsétlen ezredorvost.

A boncolás

A honvéd helyőrségi-kórházban ma délelőtt boncolták fel az ezredorvos hulláját. Megállapították, hogy a halál közvetlen oka: *agyvérömlés.* Az ezredorvost, aki különben fiatal és életerős ember volt, valami rendkívüli izgalom ölte meg. A holttestet visszavitték a halottaskamrába, a honnan holnap délután félhárom órakor temetik el katonai pompával.

x Sok ezer ember áldja a koronaszaszt, mely öket csusz, köszvény- és egyéb fájdalmaiktól teljesen meggyógyította. Ára 1 korona. Megrendelhető Remetey D. gyógyszerésznél Turkevén. Budapestén Egger L. gyógytárban.

Molitor Olga zsarolója

Báró Lindenau a törvényszék előtt. Zokog a vádlott. Szerelmet akart zsarolni

A badeni gyilkosság rejtelméi

— A HIR tudósítójának távirata. —

Karlsruhe, december 19.

A halálraitélt Hau dr. bünpörének újabb fejezete kezdődött ma a karlsruhei törvényszék előtt. A vádlottak padján báró Lindenau Károly ül, egy testileg s lelkileg megtört ember, akit több mint négy hónap óta tartó vizsgálati fogságból vezettek a törvényszék elé. Folytonosan sir, érzelgős kijelentésekkel igyekszik megindítani a szíveket és akár csel fogásból, akár belső szükségéből ontja a könyveket, a dolog szerfölött megható. Báró Lindenau szerepe élénk emlékezetben van még a Hau-pörből, amelyben vallomásával majdnem fölforgatta az amugy is homályos igazságot. Mikor a karlsruhei esküdtek özvegy Molitorné titokzatos meggyilkolása ügyében bünösnek mondták ki vejét, a kalandos életű amerikai ügyvédet, előállott báró Lindenau Károly azzal a kijelentéssel, hogy ő látta, hogy nem Hau dr., hanem Molitor Olga lötte agyon saját édesanyját. A pörnek sok titokzatos, bonyolult részlete valószínűvé tette ezt a vallomást, kellő időben kiderült azonban, hogy Lindenau két zsaroló levelet írt Molitor Olgának, akibe állítólag szerelmes volt, s ezekben a levelekben azt írja, hogy ő látta, amint Molitor Olga édesanyját agyonlőtte, de — *diszkrét lesz.* A vöröshaju Olga följelentést tett és a bárót a karlsruhei ügyészség rendelkezése *zsarolás miatt letartóztatták.* Augusztus hetedikén történt ez, azóta vizsgálati fogságban ült Lindenau, mignem a levelek miatt ma Molitor Olga följelentésére, zsarolásért a bíróság elé került. Az ügyészség külön is vádat emelt Lindenau ellen *hamis vádolás* miatt.

Zokogva lépett ma a tárgyalóterembe Lindenau báró. Molitor Olga huszonhárom tanut idéztetett meg, köztük Hau Károlyt, aki már megkezdte az örökös rabságot a bruchsalii fegyházban. Megjelent a tárgyaláson maga Molitor Olga is, aki a legnagyobb érdeklődést kelti. Mély gyászban van és az arcán nagy belső küzdelem képe tükröződik. A terem zsufolva van érdeklődőkkel.

A vádirat fölolvása után az elnök Lindenau báróhoz intéz kérdéseket:

— Ön írta a két levelet?

— Én — felelte. — A Hau-ügy egészen megzavart, folyton az járt a fejemben. *Halálosan szerettem Molitor Olgát* és e miatt folyton ittam és a lelkiállapotom is egészen *abnormis* volt.

Elnök: Ez mentségnek nagyon gyöngye.

Lindenau: Ha nem hiszi el elnök ur amit mondok, tessék, *ítéljen el.* Csak azt ne gondolja, hogy *rossz ember vagyok.*

A vádlott szava zokogásba fult. A teremben nagy izgalom támad.

A tárgyalás további folyamán Lindenau elmondta, hogy az inkriminált leveleket *valami kényszer befolyása alatt írta* Molitor Olgának és dr. Dietz védőnek, de most már nem tud magának számat adni, hogy miért tette. *E szavak után ismét sirni kezdett.* Az elnök újból faggatta, hogy mi volt a levelekkel a célja. Lindenau hosszas habozás után azt felelte, hogy *anyagi hasznot remélt elérni,* de sem Haut, sem Molitor Olgát nem akarta megzsarolni. Majd bőbeszédűen elmondta, hogy *tanuja volt Baden-Badenben a gyilkoságnak,* de mihielyt a lövés eldőrdült, futásnak eredt, elszaladt onnan, nehogy később a gyilkosság gyanujába keveredjen. Nem tudja már, vajjon Molitor Olga lötte-e agyon anyját, emlékezete cserbenhagyja, de ha első kihallgatásakor így vallott, akkor nyilván meg volt zavardva s *térden állva kér bocsánatot* Molitor Olgától.

A HARDEN—MOLTKE-PÖR REPRIZE

A bereg Harden megjelent a mára kitűzött új tárgyaláson. Eulenburg herceg megint nem jött el. Harden a kihallgatásán enyhíti vádjait. Még egyszer a Zukunft cikkei

Pör karácsonyig, vagy kibékülés?

Hétfőn tudvalevőleg csütörtökre halasztották a felújított Harden-Moltke-pör tárgyalását Harden Miksa betegsége miatt. Harden képtelen volt hétfőn fölkelni az ágyából, de ma, orvosa határozott tilalma ellenére elment a tárgyalásra, holott az állapota még mindig nagyon veszélyes. És ezzel a cselekedetével már egy imponáló, hatalmas dokumentumot szolgáltatott a hivatalának komoly, nemes átérzése, felfogása felől. Az újságíró, akit üldöznek, aki ellen áramlatok vannak az egész világon, a szegény újságíró, a karakter és a lovagiaság: sulyos beteg elmegy a tárgyalásra, ahol vádlott, míg a fenséges tanu, Eulenburg herceg, egy alaptalan orvosi bizonyítvány alapján otthon marad, nem meri a piruló arcát odatolni és hátráltatja munkájában a bíróságot. Harden az egészségét, az egész életét veszélyezteti, de kötelességtudó és gavallér, a herceg perverz, gyöngéjellmű, lovagiatlan. Ime, egy újságíró és — egy herceg.

A felújított pör

— A HIR tudósítójának távirata. —

Berlin, december 19.

Délelőtt tíz órakor nyitotta meg a Landesgericht elnöke a Harden—Moltke-pör tárgyalását. Harden Miksa pontosan megjelent a kitűzött időre s bundába burkolódzva ült a helyére. Láthatólag rosszul van, az arca petyhüdt, sárga és folyton köhög.

Lehmann dr., a Landesgericht elnöke, aki délelőtt féltíz órakor nyitja meg a tárgyalást, azt kérde Hardentől, elég erősnek érzi-e magát arra, hogy a tárgyalást kibírja?

Harden igennel felelt.

Az elnök kijelenti, hogy a maga részéről mindent el fog követni, hogy Hardent a tárgyalás alatt lehetőleg kevés izgalom érje.

Az elnök megengedi Hardennek, hogy egy kis asztalkánál, védője mellett foglaljon helyet.

Kleinholz igazságügyi tanácsos, Harden védője, egy Harden egészségi állapotáról szóló orvosi bizonyítványt olvas fel, melyben az orvos a következőket mondja:

Véleményem szerint Harden jelenlegi egészségi állapotában nem képes arra, hogy a bíróság előtt megjelenjen, a nélkül, hogy egészségét komolyan ne veszélyeztesse.

Eulenburg nem jött el!

Az elnök ezután jelenti, hogy Eulenburg herceg beteg s csak akkor jön el, ha a kihallgatása feltétlenül szükséges. Ezután Isenbiel államügyész kifejti, hogy az ügyészség kénytelen volt az ügybe beleavatkozni és a vádat magáévá tenni.

Harden kihallgatása

Harden, a mikor személyes viszonyait illetőleg kihallgatták, az elnök kérdésére a következőket válaszolja:

— 1861. október 20-án Berlinben született, evangélikus vallású, nőtlen. A gimnáziumot a hatodik osztályig végezte, azután személyes okok miatt otthagyta az iskolát és mint egészen fiatal ember, a szabadság ösztönétől hajtva, a színpadra lépett. Mintegy három évig volt színész, aztán más téren keresett boldogulást és 1888-ban irodalmi téren tett kísérleteket. 1892-ben alapította a „Zukunft“-ot.

Az érdemleges tárgyalás megkezdése előtt Kleinholz igazságügyi tanácsos kifogásokat tesz a bíróság illetékessége ellen.

Bernstein dr. csatlakozik ehhez.

Az ügyész ezzel szemben hosszabban bizonyítja a bíróság illetékességét.

A tárgyalás nyilvános!

A bíróság az ügyész védőbeszédei után elhatározza, hogy a tárgyalást nyilvánosan fogja folytatni. Az ügyész nem emel ellene kifogást, de azt szeretné, hogy a tárgyaláson ne kerüljenek ismét a nyilvánosság elé azok a piszkos részletek, a melyek az első tárgyaláson kiderültek.

A tárgyalás további folyamán az elnök tudomására hozta Hardennek a vádat, a mely Harden cikkeiben azokat a részleteket inkriminálja, ahol Moltkét neki perverzitással és ezek üzésével vádolja.

Harden enyhíti

a vádakát

Harden: Legtávolabbról sem gondoltam arra, hogy Moltke grófot megsértsem.

Elnök: De mit akart ön mondani? Ön Moltkera, mint homoszexuálisra akart rámutatni.

Harden: Nem.

Elnök: Önnek szándéka volt, hogy a császárra nézve vésteljes hatással levő köröket bemocskolja és dezavualja.

Harden: Ilyen körökről szó sincs. A cikkeiben kétszer fordul elő a Tafelrunde és a Trüppchen kifejezés. Nem akartam mást mondani, mint hogy a magánvállaló (Moltke gróf) a női nem iránt ellenszenvvel viseltetik. Meggyőződésem, hogy Moltke gróf aktíve sohasem közlekedett férfakkal.

Heveskedik a vádlott

A kihallgatás során Harden egyre temperamentusabb lett és nagy erővel védekezett a vád ellen. Az elnök utalt arra a cikkekre, a melyben egy meleg zugocskáról van szó és azt mondja, hogy olyan nagyműveltségű emberismerőnek tudnia kellett, hogy e szavak legalább is kétértelműek.

Harden így válaszolt:

— Tekintetes törvényszék, tisztelt elnök ur! Garmadával tudok a Zukunft füzeteiből olyan cikkeket előszedni, a melyekben a „meleg“ kifejezés előfordul, a nélkül, hogy kétértelműség volna benne, vagy a homoszexuálisra való legesekélyebb célzást lehetne is belőle kiolvasni.

Utolsó szavainál Hardent régi hevesége fogta el és nagyot csapott öklével a védői asztalra.

Lehmann elnök rendreutasította a vádlottat, de bár kiméletesen tette, a megrovás határozott hangja volt. Harden türtöztette magát attól fogva és nyugodt hangon beszélt tovább.

E jelenet után az elnök felolvastatott a Zukunft-ból egy hosszabb cikket.

A délutáni tárgyalás

— A HIR tudósítójának távirata. —

Berlin, december 19.

Az inkriminált cikkeket fölolvastatása után az elnök összegezte a vádat, mire Harden kijelentette, hogy nem volt szándékában Moltket sérteni s meggyőződése szerint nem is sértette.

Elnök: Utal ezzel szemben Harden egyik cikkére, amelyet a magáénak ismert el az első tárgyaláson is és amely arról szólt, hogy a természetellenes urakat mindenáron el kell távolítani a császár környezetéből, nehogy továbbra is beleártsák magukat a politikába. De emliti azt a levelet is, amelyet Harden egy préposthoz intézett, s amelyben azt írta, hogy gróf Moltke természetellenes hajlamu. Nos, hát mi mást jelenthet a természetellenes hajlam, mint homoszexuálisitást. Aki olvasta, nem is gondolhatott másra.

Harden: Folyóiratomnak nem lehet az a célja, hogy azoknak, akiknek ezekről a dolgokról fogalmuk sincsen, külön megmagyarázza, mi az a természetellenes hajlam és nem lehet tekintet-

tel olyanokra, akik mást értenek természetellenes hajlam alatt, mint amit jelent. A homoszexuális kifejezést nem is említettem. Ha később előfordult ez a szó cikkeimben, azért használtam, egy előbbi cikkeimben és a nyomukban támadt félreértéseket interpretáljam. Cikkeim megjelenése után hosszabb idő telt el, míg azok legfelsőbb helyen szöbakerültek, aztán következett a párbajra való kihívás és az egész tollharc. Erre válaszolva jelentettem ki, hogy azt, amit cikkeimből némelyek kiolvasnak, nem írtam.

Elnök: Mit ért tehát ön természetellenes hajlam alatt?

Harden: Véleményem szerint minden olyan érzés, amely normális férfiak érzésével ellentétes, természetellenes. Ha férfiak egymás iránt különösen nagy vonzalmat éreznek, ha becézgető neveket adnak egymásnak, ha édeskészen és érzelgősen beszélnek egymáshoz és barátságuk odáig fajul, hogy egymás nélkül el lenni nem képesek, akkor azok a férfiak természetellenesek.

Elnök: A nagyközönség azonban nem ért az ilyen pontos megkülönböztetésekhez; ön természetellenes hajlamokról irt és mindenki homoszexuálisnak értett alatta. Jó lett volna világosabban írnia, akkor nem támadt volna félreértés belőle.

Harden: Véleményem szerint az én olvasóközönségem nem olyanokból telik ki, akiknek közelebbi magyarázatokra van szükségük.

Harden nem bizonyít

Elnök: Ha a törvényszék arra a meggyőződésre jut, hogy ön csakugyan homoszexuálisval vádolta a sértett felet, tud-e bizonyítani?

Harden: Bizonyítani nem kívánok. Egyáltalán nincs szándékom bizonyítani. Itt állok a törvény előtt. Cikkeket írtam, de nem azt, amit a vád nekem tulajdonít. Nézetem szerint szolgálatot teszek az országnak, ha nem bolygatom fel a dolgokat. Az akták és a cikkeik a törvényszék előtt vannak, nyugodtan várom az ítéletet. Az első tárgyaláson azért mentem bele a bizonyító eljárásba, mert ugyszólván, belekergettek. Megszenvettem érte én is, de gróf Moltke Kunó is. Én nem sértettem, bizonyítani nem akarok s nincs mit bizonyítanom. Ha úgy találja a törvényszék, hogy elítélendő vagyok, ám itéljen el, állom.

Vita a közmegegyezésről

Isenbiel főügyész fölteszi a kérdést, hogy mit akart elérni cikkeivel Harden? Az volt-e a szándéka, hogy gróf Moltket közmegegyezésnek tegye ki, avagy gyarapítani akarta talán irányában a tiszteletet?

Harden: Semmi okom sincs, hogy a sértett fél iránt tiszteletet gerjesszek, aminthogy megegyezésre sincs okom. Egyszerűen politikai cikkeket írtam, amelyeknek az volt a céljuk, hogy bizonyos szereplő férfiakat a politikai szereplés teréről leszorítsanak.

Elnök: Az eredmény az volt, hogy gróf Moltke Kuno letette a tisztí egyenruhát.

Harden: Mikor cikkeim megjelentek, ő még viselte az egyenruhát.

Elnök: De kénytelen volt lemondani a városi parancsnoki állásról.

Harden: Az a kérdés még nincs tisztázva, hogy miért mondott le.

Elnök: Olyan okok miatt, amelyek mindenestre szorosan összefüggnek az ön cikkeivel.

Harden: Véleményem szerint elbocsátásának más volt az oka.

Vádol az ügyész

E kihallgatás után Kleinholz és Bernstein védők csatlakoztak felük nyilatkozatához, Isenbiel főügyész pedig kijelentette, hogy ha a védők az első tárgyaláson is ekként viselkedtek volna s ők is arra az álláspontra helyezkedtek volna, hogy a vádlott nem sértett, akkor most a közzád képviselőjében egyszerűen arra kérte volna a maga részéről a törvényszéket, hogy vonuljon vissza ítélethozatalra. De mikor az első tárgyaláson Hardent azzal vádolták, hogy megsértette gróf Moltke Kunot, azt felelte: Nem volt céloim, de ha azt állítják, kész vagyok bizonyítani. Azután a vádlott előhozakodott min-

denféle lehetetlen dologgal, én tehát tiltakozom most az ellen, ha azt mondja, hogy a bizonyítást ráerőszakolták. Ő keverte ebbe az ügybe a sértett fél válópörének eltemetett aktáit.

Sello igazságügyi tanácsos, gróf Moltke jogi képviselője kívánja a vádlott részéről a bizonyítást minden irányban és első sorban *Elbené* kihallgatását követeli.

A tárgyalást holnap délelőtt folytatják.

Békés elintézés?

Nem lehetetlen, hogy gróf Moltke Kuno eskü alatt való kihallgatása után a pörös felek között mégis sikerülni fog az ügyet kölcsönös nyilatkozatokkal elsimítani. Ha azonban a békéltetés nem járna eredményre, akkor folytatják a tárgyalást, amely esetleg karácsonyig fog húzódni.

JÁVORKÁÉK Krisztkindlije

Üres a pumpkassza!

Ma későn este négy kövér ember jelent meg a főkapitányságon.

— Jávorka Engelbert! — mondta komoran az első. A többiek: Dornau Gusztáv, Dömmer Józsi, Barola Estván.

— Örvendek! — felelte az ügyeletes, miben állhatok szolgálatukra. A négy kövér ember leroskadt a diványra és a szoba megtelt spriccergőzzel. Aztán Jávorka Engelbert a következőket zokogta el

— Negyvenen vagyunk, uram és én, Jávorka Engelbert, a kapitány. Józsefvárosi iparosok vagyunk és egy félévvel ezelőtt elhatároztuk, hogy csinálunk egy pumpkasszát, a melybe be rakjuk megspórolt pénzünket, méztatik tudni, heti befizetés útján. Én, Jávorka Engelbert, voltam a kapitány, vagyis az elnök, Dornau Gusztáv a jegyző, Dömmer Józsi a pénzeszedő. Az egyesülés Szabó Laci Bérkocsis-utca 15. számú vendéglőjében volt minden este. A vendéglős volt a pénztáros is. Dömmer Józsi minden vasárnap beszédte a pénzt, vásároltunk egy nagy perselyt, ebbe négy tanu előtt beraktuk, ami összegyűlt. Így raktuk, raktuk hónapokon át. Minden este összegyűltünk a korcsmába, ahol külön asztalunk volt, a falon fel volt írva: Első Józsefvárosi Pumpkassza és 48-as Asztaltársaság. A kasszát az asztalra tettük és úgy iddógáltunk mértékkel, csak három litert volt szabad mindenkinek inni. Az egyesülés tempóját én, Jávorka Engelbert, veztettem, előre ittam és mondtam kérem alázattal: Ex! A feleségeink morogtak odahaza, de meg nyugtattuk őket.

— Majd krisztkindlire lesz, mutterkám, pénz, veszünk a kölyköknek ajándékot.

Ma estére tüstem ki én, Jávorka Engelbert, a közgyűlést, a melyen feloszlik az Első Józsefvárosi, mint pumpkassza. Megjelentek az összes tagok a feleségeikkel, gyerekeikkel, rokonaikkal, a szomszédok, a kollegák, igen szép egyesülés volt, diszes gyűlés volt, alázattal. Mikor mind együtt voltak, csengettem, mire csend lett, felálltam és szónoklatot mondtam. Éltettem Dornau Gusztáv, Dömmer Józsi és a többi előjárókat. Barola Estván visszaköszöntött engem, Jávorka Engelbertet, a kapitányt. Ezután jött az ünnepély második pontja, a pumpkassza felnyitása. Előkotortam a kulcsot, két hajadon lány és nőm, mint a pumpkassza anyja, követtek, a kasszát felnyitottam, hát majd a guta ütött meg engem, aztán nőmet, végül az egész egyesülést: a pumpkassza üres volt, egy fillér sem volt benne. Lopás! Gyilkolás! Banditák! Darabontok! — kiáltottam. Hol van Szabó Laci, a pénztáros! Hióbbirrel tértek vissza: Szabó Laci a feleségével tegnap elutazott, a korcsma sem az övé, hét nap előtt eladta. Mindenünk odavan. A pumpban 2857 — azaz — két ezernyolcszázötvenhét korona volt...

A többi zokogásba fult. Jávorka Engelbert, a kapitány és a négy kövér ember torokszakadtából bögték. Az egyesülés panaszát jegyzőkönyvbe vette az ügyeletes és megindították a nyomozást.

TÁVIRAT

TELEFON

Kisiklott egy vonat Egy halott husz sebesült

Máramarossziget, december 19.

A szaploncai Vereshegy-forrásnál levő erdőből Sajovits Jakab fatermelő az erdei vasuton, a mely csak teherszállításra van berendezve, harminc munkást akart este a szomszédos Hosszmezőre hazaszállítani. Sajovits nem értett a fekezéshez, mire a lejtős pályatesten haladó kocsi kiugrott és a pályatest melletti árokba zuhantak. A kisiklás következtében harminc munkás sérüléseket szenvedett. Barcska László tizennégy éves munkásfiu fejét a kerekek lemetsztették.

Költözik a Kolozsvári postaigazgató

Botrány miatt nyugdíjba!

Kolozsvár, december 19.

Néhány nap óta nagy butorkocsik költöztek Vucsetics Sándort, a kolozsvári postaigazgatót. Vucsetics a minap az igazságszolgáltatás megsértése miatt kétszáz korona pénzbírságra ítélte a törvényszék, majd utóbb a királyi tábla ezt az ítéletet száz koronára mérsékelte. Senki sem tudta, hová költözik Vucsetics. Ma aztán aztán megjelent Termey A. Mihály budapesti postatanácsos és kijelentette, hogy átveszi a kolozsvári postaigazgatóság vezetését. Vucsetics — hír szerint — nyugdíjba megy és Horvátországba vállal hivatalt.

A perzsa sah lövetni akart a parlamentre

Teherán, december 19.

A sah ma éjszaka a kozák brigád parancsnokának azt az utasítást adta, hogy lövessen a parlamentre és az épület körül gyülekezőket, akik a parlamentet védik, irgalmatlanul támadja meg. A sah parancsának általános vérfürdő lett volna a következménye, de az utolsó pillanatban az orosz parancsnok visszariadt, mert nem bízott csapataiban. A kozákok, akik egytől-egyig perzsák, megtagadták az engedelmességet és nem akartak a parlamenthez vonulni. Ilyen körülmények között a sah engedékenységre határozta el magát. A veszedelem még mindig igen nagy, mert a sah és hívei a fővárosba csődítették a környékről a csőséleket, amely gyilkolni és rabolni akar és minden auctoritás megszűnt.

Háromszáz magyar katasztrófa

Pittsburg, december 19.

A Coal-Company tulajdonát képező Darc-tárnában ma délelőtt robbanás volt. A beomló törmelék körülbelül négyszáz munkást eltemetett. A legutóbbi jelentések szerint a robbanás ötszáz munkást temetett el, kik közül majdnem háromszáz magyar.

Kuropatkin leleplezései a hadi törvényszék előtt

Pétervár, december 19.

A haditörvényszék tegnapi tárgyalásán a Stössel-pörben Kuropatkin érdekes vallomásokot tett. Port-Arturról azt mondta, hogy nagyon gyöngén volt megerősítve, mindössze hatvan ócska ágyúval volt felszerelve. Egy kiváló tüzérségi szakértő, Schwartz kapitány számítása szerint az erődöknek normális védelmére 190 millió rubelre lett volna szükség, de ilyen összeget nem lehetett előteremteni. Szerencsétlen gondolat volt Dalny alapítása, mert az kitűnő bázisul szolgált később az ellenségnek és Port-Artur jelentőségét csökkentette. Azt is elmondta Kuropatkin, hogy ő Dalnyt és Port-Arturt a vasutal együtt 250 millió rubelért Kínának akarta eladni s ezzel a tervvel a pénzügyminiszter is, a külügyminiszter is egyetértett. Ezen az összegben aztán megfelelően lehetett volna megerősíteni északi Manduriát. De mind a két terv meghiusult.

Molitor Olga szerelme Izgató tanuvallomás

Karlsruhe, december 19.

Lindenau zsarolási pörében este Molitor Olga kihallgatására került a sor. A hallgatóság visszafojtott lélekzettel figyelt minden szavára. Megelőzőleg az elnök figyelmeztette, hogy nem kénytelen vallani, de Molitor Olga élni kívánt a tanuskodás jogával. Erre megkezdődött a kihallgatás.

Elnök: Ön lőtte agyon anyját?

Molitor Olga nyugodtan, szilárd hangon válaszolt:

— Nem. A lövés után láttam egy felülnően magas férfit elfutni, bő köpenyegere repült utána.

Elnök: Mit gondolt akkor? Kire gyanakodott? Felismerni vélte a menekülő férfit?

Molitor Olga: Hamarjában nem tudtam gondolkozni.

Elnök: Láta már azelőtt valamikor azt a bököponyeges férfit?

Molitor Olga: Soha.

Elnök: Láta valahol a közelben Lindenaut?

Molitor Olga: Nem láttam.

Elnök: Kire gyanakodott? Nem Haura irányult gyanúja első sorban?

Molitor Olga: Eleinte nem gyanakodtam rá, de később, mikor megtudtam, hogy Hau hamis táviratot küldött és titokban Frankfurtból Baden-Badenbe jött, akkor biztos voltam benne, hogy csak ő lehetett a gyilkos.

Elnök: Volt önök közt titokban szerelmi viszony?

Molitor Olga (határozott hangon és hevesen felel): Nem volt.

Elnök: Hau vonzódott önhöz?

Molitor Olga: Nem. Mielőtt nőül vette testvéremet, némi vonzalmat éreztem iránta, de az a házasság után egyszerre elmúlt.

Elnök: Haunak házassága előtt sem volt önnel viszonya?

Molitor Olga: Nem.

A megesketés után Molitor Olga kihallgatása beveződött.

Sikkasztó könyvelő

Elmulatta a pénzt

Hajduböszörmény, december 19.

Egy itteni kávéházban a napokban egy előkelően öltözött fiatalember pazarul költsékezett. Ez feltűnt Polgári Imre csendbiztosnak, aki a fiatal embert igazolásra szólította fel. Ez előbb fenyegetőzött, később Egri Major Gyula joghallgatónak mondta magát, majd a csendbiztos faggatásaira bevalloitta, hogy neve Krausz Károly, a nagybányai Haracsek-féle cég megszökött könyvelője, aki ezernégyszáz koronát sikkasztott. A sikkasztást akkor követte el, mikor főnöke a postára küldte csekket beváltani. A sikkasztó könyvelőt letartóztatták és Nagybányára szállították.

A román királyné

magyarellenes regényt irt

Bukarest, december 19.

A Wunderling-féle regensburgi könyvkiadó cégnél nemrégiben Ducura Dumbrava címmel egy regény jelent meg, a melynek hőse Chiane Janku, egy román bocskoros nemes, a kiből aztán hajdu lesz és a népért harcol a bojárok ellen. A regény magasztalja Hórárt, a magyarok esküdt ellenségét. Állítólag Erzsébet román királyné az írója a Ducura Dumbrava-nak. Ezt a feltevést valószínűvé teszi az a körülmény is, hogy a román királyné regényeinek legnagyobb része a Wunderling-cég kiadásában jelen meg, de az is, hogy Ducura Dumbrava ugyanannyit jelent, mint Carmen Sylva. E két szláv szó a román nyelvben is meghonosodott. Ducura annyit jelent, mint ének. Dumbrava pedig: erdő.

SZENZÁCIÓS KÖNYVEK

I. Nyomorultak — Gazemberek
II. A bűnös Budapest

Írták: Tábori Kornél hírlapíró és Székely
 Vladimir rendőrfogalmazó

A főbb fejezetek címei:

A nyomortól a bűnig	Hamisjuttatások
Budapest koldusai	Zsarolók
A művészet csálói	Uzsorások
Hipnotizmus, spirítizmus	Anarkisták
A perversek	Gyilkosok
A bűn specialistái	Szezonbűnösök

A két csinos kötet ára összesen csak 2 korona.

Megrendelhető már most A NAP kiadó-hivatalában (Röck Szilárd-utca 9)
 A két kötet december havában jelenik meg.

Eladó üzlet!

32 év óta fennálló terményüzlet, szép uri lakással, magtárral, nagy istálló, cselédlak, dohánypajta stb. mellékhelyiséggel együtt öregség miatt és visszavonulás végett eladó: Heves vármegyében, a vasútállomás fővonalától 10 perc, nagyforgalmu országut, esetleg 60-70 hold prima szántóföld, 8 hold dohánypajta is bérbe átvehető. Bővebbet a kiadóhivatalba.

KÖZGAZDASÁG

A budapesti gabonaforgalom

I. Készáru-üzlet

Vételkedv hiányában teljesen üzletellenül folyt le a készpénzüzlet. A buza és rozs csökkenő.

Eladatott:

- Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 76. k. 25.80 K.
 - Pestvidéki: 400 mm. 76 k. 25.80 K.
 - Mind három hónapra.
 - Rozs: 100 mm. 23.30 K. paritásra.
 - Ó-Tengeri: 100 mm. 14.80 K. paritásra.
 - U-Tengeri: 100 mm. 13.05 K. paritásra.
 - Zab: 100 mm. 16.70 K. ab Budapestre.
- Készpénzüzlet mellett.

Hivatalos jegyzés

Buza	kilós	Ára 100 kgr.	kilós	Ára 100 kgr.
Tiszavidéki (uj)	75	25.30 — 25.60	79	25.90 — 26.30
"	76	25.40 — 26.05	80	26. — 26.40
"	77	25.55 — 25.95	81	—
"	78	25.75 — 25.15	—	—
Fejérmegyel (uj)	75	—	79	25.65 — 25.90
"	76	25.10 — 25.50	80	—
"	77	25.30 — 25.70	81	—
"	78	25.5 — 26. —	—	—
Pestvidéki (uj)	75	24.95 — 25.35	79	25.70 — 26.10
"	76	25.15 — 25.55	80	—
"	77	25.35 — 25.75	81	—
"	78	25.55 — 25.95	82	—
Bácskai (uj)	75	—	—	—
"	76	25.15 — 25.55	—	—
"	77	25.35 — 25.75	—	—
"	78	25.55 — 25.95	—	—
Rozs	elsőrendű uj	—	23.80 — 24.10	—
Arpa	középmínőségű uj	—	16.60 — 23.75	—
Zab	takarmány, elsőrendű	—	15.90 — 16.10	—
"	takarmány, másodrendű	—	15.70 — 15.90	—
Tengeri	elsőrendű	—	17.05 — 17.40	—
"	középmínőségű	—	16.55 — 16.85	—
Korpa	magyar	—	14. — 14.20	—
"	káposztarepce	—	84.50 — 86. —	—

II. Határidő-üzlet.

Kötések. Az üzlet folyamán a következő kötések történtek:

Októberi buza (1908)	22 — 22.28 — 22.12
Áprilisi buza (1908)	26.64 — 26.50 — 26.30
Októberi rozs	20.84 — 20.94 — 19.80
Áprilisi rozs (1908)	24.12 — 24.40 — 24.16
Áprilisi zab (1908)	16.42 — 16.94 — 16.90
Májusi tengeri (1908)	14.52 — 14.72 — 14.60

Déli 1 órákor zárulnak.

Októberi buza	22.12 — 22.14
Áprilisi buza (1908)	26.24 — 26.26
Októberi rozs	20.80 — 20.82
Áprilisi rozs (1908)	24.16 — 24.18
Áprilisi zab (1908)	16.90 — 16.92
Májusi tengeri (1908)	14.60 — 15.62

Gabonaforgalom

	1907. december 17-től	december 18-ig
Buza	Érkezett 8206	Elszállított 250
Rozs	6106	—
Arpa	3277	—
Zab	8566	—
Tengeri	415	2875
Liszt	102	12460
Korpa	—	2355

Délutáni határidő-üzlet:

4 1/2 órákor a következők voltak a záró árfolyamok:

Áprilisi buza (1908)	26.26
Októberi buza (1908)	22.10
Áprilisi rozs (1908)	24.40
Októberi rozs (1908)	19.78
Áprilisi zab (1908)	16.90
Májusi tengeri (1908)	14.60

A budapesti értéktőzsde

Jobb külföldi jelentések folytán az előtőzsde irányzata szilárdabb volt. A csekély forgalom miatt, az áremelkedés azonban csak lényegtelen.

Előtőzsde:

Köttettek: Osztrák hitelrészvény 629.25—630.25. Magyar hitelrészvény 750.75—751.75. Osztrák-magyar államvasút 672.75—673.50. Déli vasút 148.—. Rimamurányi vasút 512.—. Közúti vasút 557.—558.—. Városi villamos vasút 279.—280.—. Salgótarjáni község 567.—570.—. Brassói celluloidgyár 505.—510.—. Hazai bank 283.—283.50. Orosz járadék 89.65—89.85.

Déli tőzsde:

Buzdítás hiányában a déli tőzsde üzletellen volt, tartós árfolyamok mellett.

Köttettek: Osztrák hitelrészvény 629.25—630.25. Magyar hitelrészvény 751.25—751.75. Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 420.50—421.50. Osztrák-magyar államvasút 672.75—673.50. Déli vasút 148.—. Rimamurányi vasút 512.—. Közúti vasút 557.—558.—. Városi villamos vasút 279.—280.—. Salgótarjáni község 567.—570.—. Brassói celluloidgyár 505.—510.—. Hazai bank 283.—283.50. Orosz járadék 89.50—89.55.

Bécsi értéktőzsde

Bécs, december 19. 4 2/3 papírrjadék 96.35. 4% osztr. aranyjár. 114.25. 1860. sorsjegy 147.75. Osztr. hitelsorsjegy 458.—. Angol osztr. bankrészv. 289.—. Bécsi Bankverein 511.25. Osztr. magy. bank 17.64. Déli vasút 148.—. Dunagőzh. társ. 976.—. Dohány részv. 403.—. Cs. k. arany (vert) 11.36. Német bankváltók 117.78. 4 2/3% ezüst jár. 96.40.—820 Osztr. koronajáradék 96.65. 1864. sorsjegy 251.75 Osztr. hitelint. részv. 629.50. Union-Bank 229.—. Osztr. Länderbank 405.—. Osztr. m. áll. vasút 672.40. Elbe-völgyi vasút 422.—. Alpési részv. 582.75. 20 frankos 19.18. Londoni váltóár 241.47. Lipótkohó 406.—. Török-sorsjegyek 181.—.

Bécs, december 19. 4% arany-járadék 110.80. Tiszai és szeg. köcs. sorsj. 142.25. Magy. hitelb. részv. 751.—. M. lesz. és váltó részv. 474.—. Rima-Murányi 511.—. M. cukoripar —. Adria hajózási r.-t. —. Magyar koronajáradék 92.75. 4% magy. földteherm. kötv. —. M. nyer.-k. sorsjegy 189.25. Kassa-Oderb. v. részv. —. M. keresk. bank —. M. Jelzálogbank 425.—.

Külföldi értéktőzsde

Berlin, december 19. (Zárlat.) 4 2/3 papírrjadék —. 4% osztr. arany jár. 96.90. Osztr. hitelb. 194.40. Déli vasút 27.60. Orosz bankjegy 214.35. 4% új orosz kölcsön —. Disconto Commandit 139.25. Dynamit Trust 154.75. Harpeni 193.50. Unifikált török jár. 93.90. 4 2/3% ezüst járadék 96.10. 4% magy. arany jár. 92.75. Magyar koronajáradék —. Osztr. m. államvasút 141.—. Bécsi váltóár 84.75. Olasz járadék —. Alt. Villamos Edison 194.10. Gelsenkircheni 191.25. Laurakohó 215.—.

Egy háztartásban se hiányozhat a hírneves Majthényi-féle „Diadal“-sósórszesz, mely gyógyhatásánál fogva felülmúlja az összes forgalomban lévő hasonló készítményeket. Egy kísérlet meggyőző mindenkit ezen áldásos házi-szer kiváló tulajdonságairól.

Kis üveg ára — 40 fill.
 Közép „ „ — 90 „
 Nagy „ „ — 1.50 „

Főraktár:
Majthényi Béla
 drogulistánál
 Budapest, IX., Vámbár-körút 15.

Csekély havi r. szletfizetésre.
 Felette mérsékelt áron.

HEGEDÜK
 elsőrangú gyártmányok, mester hegedük után készítvé, brácsák és osellók stb.

Onműködés és orgona ható hangszerek.

Acélműveket (A. u. m. t. k.)

Valódi Párisi Színházi Árcsók.

CITERAK
 mindenféle rendszerekben és kivételben.
 Mandolinák, gitarok, harmonikák a legkülönfélébb árakon.

GRAMMOFONOK
 melyeknek legkiválóbb minőségű szavatolnak. De választék tartós lemezekben.
 Phonográfok 20 K-tól feljebb.

AUFRECHT ES GOLDSCHMIED
 Budapest, VII., Rákóczi-út 26.
 Képes hangszereket vagy átalakításokat kivétel nélkül ingyen barmint.

DIVAT ÁRUK **DIVAT ÁRUK**

Mielőtt szükségletét fedezné tekintse meg a

KERTÉSZ

NAGY ÁRUHÁZ

ELŐCSARNOKÁNAK

IZLÉSES KIRAKATA T

szigoruan szabott árak

minden darabon feltüntetve

KERTÉSZ PÁL, Rákóczi-út 40.

SZINHÁZAK

Péntek, 1907. december 20-án.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Sámson és Delila.
Dalmi 8 felvonásban és 4 képben
Kezdeté 7 órákor.

NEMZETI SZINHÁZ.

Fátum
Társadalmi színmű 3 felvonásban.
Kezdeté 7 órákor.

KIRÁLY-SZINHÁZ.

Varázskeringő.
Operett 3 felvonásban.
Kezdeté 7/8 órákor.

VÁRSZINHÁZ.

Zárva.

NÉPSZINHÁZ.

(Vig-Opera).
Először:
Tündérszerelmem.
Operette 3 felvonásban.
Kezdeté 8 órákor.

MAGYAR SZINHÁZ.

Gretchen.
Tréfa 3 felvonásban.
Kezdeté 7 1/2 órákor.

URÁNIA SZINHÁZ.

A babona.
Kezdeté 7 1/3 órákor.

VIGSZINHÁZ.

Acélkirály.
Színmű 4 felvonásban.
Kezdeté fél 8 órákor.

KELETI-SZINHÁZ.

VII., Záross-tér 15.
Telefon 88-90.
A főváros legegészségesebb berendezett mozgószínháza.

Modern Színház - Cabaret

Andrássy-ut 69.
Telefon 93-18.
A Ferencvárosi angyal.
Heltai Jenő és Molnár Ferencz revüje. Zenéjét szerette Szirmai Albert. — **Modern gyerekek.** Szomaházy István bohóságja. — **A horvátok.** Szinpadai jelenet. — **Díszútor a Lipótvárosban.** — Pesti életkép. Irta Molnár Ferencz. — **Alecskő.** Népszínmű paródia. Irta Szomaházy István.

Huszonegy kabaretszám.

Fellépnek: **Wedgyassay Vilma, Vörös Illi, Poór Lili, Kékény Ilona, Urat Mella, Gregus Margit, Kardos Ilona, Déry Blanka, Szűcs Nellie, Nyáray Bárony, Kardos Kabók, Solyom, Szentirmai**
Kezdeté 9 órákor.

3 db. 1 ár 7:50. 2:80.

Magyarnak Pécs! Németnek Bécs!
Ne küldjük pénzünket külf. ldro.
Mindenkinek fontos!
21 centiméter magas
"KURUC"-ÉBRESZTŐ
órát — mely eddig sokkal drágább volt — 3 darab rendelésénél 1 frt 25 krajcárjával számítom.
Megrendelés legelőszörben posta-utalványon eszközölhető.
SCHÖNWALD IMRE, Pécs
órámester és ékszergyáros
Árjegyzék ingyen! Árjegyzék ingyen! Nem tetszőrt pénz vissza.

Tündéres karácsonyfa!

Karácsonyi ládák!

(Ár és kivételben a külföld felülmúlva!) **Izléses üvegdiszkek, ezüst-fonatok, csillók, ragyogó díszítmenyek, ékes reflektorok, girlandok és sok tündérlő ékítmenyből összeválogatott gazdag tartalommal meg a pazar karácsonyfa hatásos kelleivel.**
Kaphatók négyféle sortiment-csoportban, egymint:
I. sz. csoport láda 1.25 frt | III. sz. csoport láda 5.— frt
II. sz. csoport láda 2.50 | IV. sz. csoport láda 10.—
To- **kommersz-láda** (kiskereskedőknek is igen ajánlható) tartalmaz 8 doboz (4 12 darab) csakis nagy és hatásos üvegéki-ment, arany-ezüst fonatu és zseblámpa-festészetű udonaságokat. **Ily kommersz-láda 2 frt 38 kr. Ládák mindenkor ingyen.**
Törésmentes csomagolás ládánként 10 kr. A ládák kiadás sok tartalma és olcsó árusítása, az előzetes tömegszállítással és csomagolással magyarázandó.
Plökl és Haas sportüzletének karácsonyi idényosztálya Budapest, VI., Andrássy-ut 13. sz. A fenti ajánlatunkat kivéve, az egyéb karácsonyi ajándékok, játékok és sportokkal pedig ingyen árjegyzékünk foglalkozik.

FOLIES CAPRICE

Kezdetek: **FEITNER és KELETI Révay-utca 18. Főrendező: ROTT SÁNDOR**
DIA! Az előadás kezdete fél 9 órákor. MA!
Egynegyed 10 órákor. Egynegyed 10 órákor!

„Leánynezőben“.
Bohózat. Irta: **Satyr.** Rendező: **Rott Sándor.**
Negyed 11 órákor! Ujdonság! Negyed 11 órákor!

„Kirándulás a szabadba“
(Ein Ausflug ins Freie). (CABARET)
előadja a Folies Caprice egész színelőzője. — Rendezték: **Geiger Izsó** balletmester és **Rott Sándor.**
11 órákor! **Trebitch Sándor** új szövegével.
Végül! Végül!

„Ländliche Unschuld“
Burlesk bohózat. Irta: **Satyr.** Rendező: **Werner Manó**
Nappali pénztár délelőtt 9-1-ig és délután 3-6-ig.
Az 1-6 emeleti **Casino de Paris**-ban minden este fél 12-től angol és francia külföldiségűek fellépnek.

Budapesti **CABARET** Terezkörút 28. sz. (Bonbonnière) Telefon 52-88
Minden este 9-től 12-ig a nagyszerű új decemberi műsor kíséretében fellépnek:
NAGY ENDRE, I. ÁSZLÓ ROZSI, FERENCZI KÁROLY, Balogh Bóka, Bibor Olga, Kepl Jolán, Huszár Károly, Sajó Géza, Gabányi László, Mahr Nándor, Kóváry stb.
4 bohózat!! **25 cabaret-szám!!** 4 szinpad tréfa!
Jegyek: **Bárdnái, Kossuth Lajos-utca és Andrássy-ut**
Záross-térnél, Andrássy-ut 4. és a Cabaret pénztáránál

Szőlő oltványokat
szállít, fajtisztaságért jótállva

egészséges választékban a már év k óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány telepe
Tulajdonos: **Caspari Frigyes,**
Medgyes 2. sz. (Nagyküküllő megye.)
!! Tessék képes árjegyzéket kérni !!
Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkezett **elismert levelek, annál fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megítése előtt az ismerős személyiségektől úgy szó mint frásbelleg bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.**

BUTOR DUS VALASZTÉKBAN VAGY KÉSZLETRE MINT RENDKÍVÜLI OLCSÓARON KAPHATÓ
EOTVÖS-UTCA 17. (Andrássy-utca mellett) KAPHATÓ
EHRENTREU TESTVÉREK NÉL
BUDAPEST, VI., EOTVÖS-UTCA 17. (ANDRÁSSY-UTCA SÁRKÁN) TELEFON 82-27
KAPASZTÁR ÉS ÁRJEJYZÉK INGYEN.

Ő nagysága örülni fog!
ha karácsonyi ajándéknak egy üveg
MAJTHÉNYI-féle

Rouquet Ideal

illatszerrel lepi meg! Divatos, discret, finom illat.
Egy 100 grammos üveg ára 5 kor.
Kaphatók továbbá **karácsonyi ajándéknak** különösen alkalmas illatszer-készítékek, illatszerek kímérve francia és angol cégektől, finom pipere-szappanok, eredeti és saját töltésk Eau de Cologne, arporok, körömápolásra szolgáló cikkek stb.
Cselédségnek: 3 darab finom virágillat-szappan diszes dobozban 1 kor.
3 darab orgonavirag-szappan, kellemes illatu, enyhe 50 fillér.
Tea, rum és likőrök.
MAJTHÉNYI BÉLA
„arany kereszt“ drogeria és illatszertár
Budapest, IX., Vámház-körút 15. sz.
Lónyay-utca sarkán.

Hol kell Erényi Ichtiol-Salicilt használni?

1. Ahol a viszketegségi bőrbaj ellen nem lehet találni más megbízható szert.
2. Ahol a sömörös viszketegségtől nem tudnak megszabadulni.
3. Ahol a sebek vagy kisebeseések sok bajt és kellemetlenséget okoznak.
4. Ahol az aranyeres fájdalmak napirenden vannak.
5. Ahol végbél-bántalmak óriási fájdalmakat okoznak
6. Ahol az excema gyakran mutatkozik.
7. Ahol a feldörzsölés és kisebeseés égetési fájdalmakat okoz.
8. Ahol a test bármely része vagy a lábak izzadnak.
9. Ahol a viszkető fájdalmak jelentkeznek.
10. Ahol az ótvar nem volt eddig gyógyítható teljesen.

Az eredeti „Erényi - Ichtiol-Salicil“ 8 koronás dobozokban csak a kizárólagos készítőnél kapható:

Erényi Béla „DIANA“
gyógyszertára
BUDAPEST, VII., KÁROLY-KÖRÚT 5. SZ.
Postai megrendelések utánvétel mellett aznap szállítatnak.)
Több mint egy millió köszönőlevél beérkezett a világ minden részéből.

APRÓ

E rovatban minden szövegszerű beiktatása 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér.

Ajánlatokhoz, melyeket valamely jelleg alatt küldenek a kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okiratokat mellékelni, mert ezeket semmiféle felelősséget nem vállalunk.

Azokat az ajánlatokat és leveleket, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított négy hét alatt címzettjük el nem viszi, a kiadóhivatal megsemmisíti.

A NAP - A HIR apróhirdetési levelezőlapjai kaphatók: Budapestén és a vidéken minden hirdetés-előruháson.
ÉRVÉNYES 10 SZÓIG. ÁRA 20 FILLÉR.

Olcson levelezhet mindenki, aki
A Nap: A HIR apróhirdetési lev. lapját megveszi **Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.** Kapható minden dohányüzletben.

Házasadhat mindenki, aki
A Nap: A HIR apróhirdetési lev. lapja után hirdetés **Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.** Kapható minden dohányüzletben.

Állást kaphat mindenki, aki
A Nap: A HIR apróhirdetési lev. lapja után hirdetés **Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.** Kapható minden dohányüzletben.

Betöltendő állást hirdethet a legsikeresebben
A Nap: A HIR apróhirdetési lev. lapja után. **Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.** Kapható minden dohányüzletben.

Oktatást nyerhet mindenki, aki
A Nap: A HIR apróhirdetési lev. lapja után hirdetés **Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.** Kapható minden dohányüzletben.

Butor legelősebb közvetítője
A Nap: A HIR apróhirdetési levelezőlapja. **Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.** Kapható minden dohányüzletben.

Adás-vétel legelősebb közvetítője
A Nap: A HIR apróhirdetési levelezőlapja. **Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.** Kapható minden dohányüzletben.

Lakás legelősebb közvetítője
A Nap: A HIR apróhirdetési levelezőlapja. **Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.** Kapható minden dohányüzletben.

Pénzkölcsön legelősebb közvetítője
A Nap: A HIR apróhirdetési levelezőlapja. **Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.** Kapható minden dohányüzletben.

Gyümölcs legelősebb közvetítője
A Nap: A HIR apróhirdetési levelezőlapja. **Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.** Kapható minden dohányüzletben.

Üzlet legelősebb közvetítője
A Nap: A HIR apróhirdetési levelezőlapja. **Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.** Kapható minden dohányüzletben.

Ingatlan legelősebb közvetítője
A Nap: A HIR apróhirdetési levelezőlapja. **Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.** Kapható minden dohányüzletben.

Betöltendő állások
317 állásról megjelent ma az „Országos Pályázati Közlöny”. Mutatványzatot ingyen küld a kiadóhivatal, Budapest, Nap-utca 13.

Zálogház hocsúsi, gondnoki, zálogóri, pénztárosi, raktárnoki, ellenőri összes állásokat közli az Országos Pályázati Közlöny. Mutatványzatot ingyen. Budapest, Nap-utca 13.

Kereskedősegédek részére valamennyi állás olaszható az „Országos Pályázati Közlönyben. Mutatványzatot ingyen. Budapest, Nap-utca 13.

Vasuti étterembe, közel a fővároshoz, egy szép, szolid fiatal házias magaviseletű felszolgáló leány, havi fizetés, trafikartás és teljes ellátással felvétetik. Kezdek vagy privátban volt csinos megjelenésű szobaleány ajánlata üzlet szolidására való tekintettel előnyben részesül. Először megjelölésével ajánlat. Vasuti étterem, Ujszász Pályaudvar. 430

Kereskedelmi- iskolát végzett, a könyvelésben jártas gyakornok azonnali belépésre kerestetik. Magyar és német nyelven írott ajánlatok ügyes jellege alatt a kiadóhivatalba küldendők. 17321

Tanuló fiu teljes ellátással felszerületben azonnal felvétetik. Kaufmann, Váci-ut 2. 5103

Állást, foglalkozást kínálunk mindenki számára. Magyar Pályázati Értesítő és Munkaközvetítő, Csáky-utca 4. Egyes szám ára 40 fillér. Mutatványzatot ingyen. 19508

Állást keresők
A t. c. gazdaközösség és iparvállalkozók figyelmébe ajánlom 1884 óta fennálló gazdasági és iparszemélyzeteket elhelyező irodámat. Gazdatisztok, gépészek, kovácsok, molnárok, szeszfőzők, kertészek, kezesség és felelősséggel, főnököknek díjmentesen elhelyeztetnek. Krakauer Armin, VI., Nagymező-utca 25. szám. Telefon 10.003

Oktatás
Parlamentari gyorsírók által vezetett magyar, német gyorsíró-iskola. Díjtalan gépirás-oktatás. Magyar-német fogalmazás. Kereskedelmi akadémián rendszer tanítások által oktatott szakintézetek. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította Markovics Iván 1863. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a Gabelsberger Szakiskola, ezeltől Gyár-utca 4., (most kizárólag László Ferenc-tér 10.) Cimre vigyázzunk! A szakiskola irógépekről s más utánzótt nevé tanfolyamoktól függetlenül. Telefon 64-68. Nyitva szept. 1-től július 1-ig.

Cimbalom-tanító tanít kiténő módszer szerint kottából vagy cigányosan, mérsékelt áron, úgy saját lakásán, mint házon kívül. Három hónap alatt biztos eredmény. VII., Ovoda-utca 19., III. em. 32. 668

Stenografia. Ingyenes magyar, német gyorsírás és gépirás tanfolyamok kezdődnek december havában a főváros legnagyobb és legkedveltebb szakiskolájában, a „Stenografia” ország. Gabelsberger gyorsíró- és gépiráskolában. Kereskedelmi szaktantárgyak, sokszorosított kurzusok. Jelentkezés egész nap. VI., Váci-körút 33.

Kolozsvári jogtudományi és államtudományi szigorlatokra. Államvizsgákra és alapvizsgákra igen lelkiismeretesen és legálaposabban, igen rövid idő alatt és olcsón csak mi készítünk elő kipróbált módszereinkkel. A vizsgálatok sikerét biztosítja 6 év óta fennálló intézetünk, amely mindig kiváló eredményeket produkált. Az előkészítést a téren elsőnek elismert, szakavatott egyéniségek végzik. Részletes felvilágosítást ad Dr. Erős Vilmos jogi szemléletű, Kolozsvár, Magyar-utca 2. Telefon. 30035

Butor
Háló és ebédlő garnitúrák, csillárok, részlegyek, szőnyegdívarok, irodai berendezések, pénzszekrényeket, olcsón eladó. Beraktározási Vállalat Budapest, Gerleői-utca 2. Eötvös 11. szám.

Butor alkalmi vétel!
Fontosbutorvétel részére, kiténő munka, csodálatos olcsó árak, háló- és ebédlőszobák berendezése minden elfogadható árban eladó, továbbá fényezett Mahagóni, Palisander, és masszív 3 ajtóshálószobák nagyon olcsón kaphatók
PECHNER N. butor-nagykereskedő Király-u. 28. az udvarban. Telefon 38-71.

Különbéle butorok azonnal olcsón eladó. Privát! Sándor-utca 30/A. 63133. 5. a jto

30% megtakarítás régi butorszalon-ban
Bpest, Ferenciek-tere 3. sz. felelelet.
Vétel és eladás: polgári, urasági lakberendezések, uriszobák, palisander- és mahagóni butorok, keleti szőnyegek, csillárok stb. Telefon 82-13.

Butorok háló-, ebédlő-, szalonberendezések, továbbá uriszoba, irodaberendezések, rész- és mahagóni butorok, szőnyegek és függönyök, borgearnitúrák eladása és vétel

WECHSLER KÁROLYNÉ VII., KIRÁLY-UTCA 23., I. e (Kazinczy-utca sarok.)

Adás-vétel
SZABASMINAT, bármilyen divatlap szerint, 50 fillér levetéleért küld Stern Sámuel párisi szabászati iskolája, Nefelejcs-utca 27/29. 8813

Biliárd-asztal, nagyon olcsón eladó. Főherceg Sándor-utca 30/A., földszint 5.

Fegyverek majdnem új állapotban katonai puskmivesselt kipróbált. Wernld rendszerű hesszu gyalogsági 12 kor. Wernld rendszerű rövid lovassági karabély 24 korona. Kropacskecs rendszerű ismétlő tőrkarabély 36 K. Bármelyikhez szunyó tokkal 2 K., szij 2 K., föltény drbja 12 fillér. Megrendelhetők Blum Sándor udvari és hadseregszállító egyenruházati intézetében, Budapest, IV., Váci-utca 15. szám. 30733

Alkalmi birtokvétel. 375 kat. hold uribirtok teljes felszereléssel, 200 holdnyi öszi vetéssel, nagyon kedvező fizetési feltételek mellett örök áron eladó. A birtoknal 230 ezer korona az ára. Az eladó csak oly komoly vetőknek ad felvilágosítást, akik 50-60 ezer korona készpénzzel rendelkeznek. Cima kiadóhivatalban. Ügynökök kizárva. 702

Ös-Budavára elosztása alkalmából már csak rövid ideig a övetkező tárgyak kerülnek eladásra: 100 darab villamos 1/2 lámpa, továbbá egy Peugeot gyártmányú automobil. 1 drb villamotor, váltakozó áram, gyári szám 3410. Ganz és Társa gyár 6 polus, 820 fordululat száma, 100 váltós, 20 lóerős, 1 drb gázmotor dupla cilinderral, 30 lóerős, gyári szám 206, Ganz és Társa gyár 1904-ben gyártott. Egy drb vízkázán 10 lóerős nyomású biztonsági szeleppel, feszítőróval és vizzállás üveg-gel felszerelve, kazának átmérője 80 centiméter, hossza két méter. Két darab Emke-féle forgószivattyú Lorenz Viktor-féle gyártmányú szivó magassága 50 méter, nyomó magassága 50 méter. Egy drb transzmisszió 4 csapágygyal, 6 drb szilikonagyal, jökarban levő szijakkal stb. minden a legjobb állapotban olcsón eladó.

Értékesebb lehet reggel 8 órától d. u. 5 óráig Ös-Budavára területén a tulajdonossal.

Lakás
Külön bejárattal elegánsan berendezett szobák azonnal olcsón kaphatók. Főherceg Sándor-utca 30/A. Magyar Otthon elstrágu pénzió. Szigorúan csak ottthon.

Klubnak, pézszintézettnek, irodának, előkelő vállalatnak stb. kiválóan alkalmas, díszes helyiség, mely áll egy előszobából, egy nagy terebből, két kisebb terebből s mellékhelyiségekből, gáz- és villanyvilágítással, erkélyvel, május elsőjére, esetleg azonnal is kiadó. Rákóczi-ut 17. I. 1.

Pénz
Pénzkölcsönt banktól vagy privától gyorsan szerez Márton, Rákóczi-ut 65. Válaszbélyeg. Telefonszám 61-75 10258

Személyhitel magánpénzt, kezes nélkül 14, 24 óra alatt megszerzek 1-2-3 havi lejáratú. Bankkölcsönt 3 nap alatt, havi vagy negyedévi törlesztéssel, részvételasságától, nem szövetkezettől. Márton, Rottenbiller-utca 12. I. 14. szám. Telefonszám 84-66. Betáblázókat házra, földre, telekre, II. III. helyre is két nap alatt elintézek olcsó kamatra. 10.005

Fizetési képtelen, fizetési zavarokban és esőbejutott kereskedők forduljanak bizalommal szakértőhöz. Krassz Henrikhez, Budapest, IV. ker., Semmelweis-u. 13. sz. földsz. ajtó 3. 17195

Különbéle
Társat keresek találmányhoz, melynek szencziós sikere lesz különösen a butorszállítás terén. Cima a kiadóban. 9975

Bérléjegyét államvasútra keresek azonnal megvételre. Spitzer Lajos, Jókai-utca. Tomesvár. 1.495

Emléknek, ajándéknak kiválóan alkalmas egy életnagyságú, naggyított fénykép, bármely fénykép után művésziesen készítek. A hű másolatot felelősséggel vállalom. A kép 65 cm. magas, 55 cm. széles. Darabja 3 forint. Színes eljában 6 forint. Vidéki megrendelést pontosan eszközölök. Budapest, VI., Prófeta-utca 5. szám. Grosz József.

Hölgyeknek tanácsot adok, kényelmes lakásomnál szülönöket fogadok, lelkiismeretes apólis, szigorú titoktartás biztosított. Szűcsné okl. szülész Lóvág-utca 15. főlépcső földszint 1.

Szülésznő 23 évi gyakorlattal, masszioronó tudással szolgál, masszioronó elválal. Izabella utca 69. földsz. 8., lépcsőházbán. Andrassy-ut mellett. 9132

Köhög? Használjon Réthy-féle cukorkát, ára 60 fillér, gyógyszer-tárakban és drogeriákban.

Egy fényképező gép Görzobjektívvel, felszereléssel együtt olcsón kapható: Egyetem-tér 5. Radonál. 30574

T. háziasszonyok figyelme! Ha maradékselymük van, jótékonosan készítsék belőle legdivatosabb nyakkendőket. Paskusz Karolin nyakkendő-varroda Budapest, Alsóerdősor 10. I. 10. 19333

Nyakkendő 8 koronáért bérmentve szállítok 6 drb. divatos szőrtirozott, legújomabb selymből saját készítményű magánkötő nyakkendőket (bolti ára 16 korona) Paskusz Karolin nyakkendő-varroda Budapest, Alsóerdősor 10. I. 10. 19322

35 korona
egy divatos férföltöny vagy felöltő mérték után remek szabásban, finom gyapjuszövetekből.
FRIED ARMIN szabomesternél Budapest, Váci-körút 39 H. Vidékre minták bérmentve. Harom öltöny rendelésnél éves vasuti jeggyel ellátott szabásom költségesen odautazik.

Beraktározási előlegező- és butorszállítás vállalat.

E'fogadunk beraktározásra butorokat, varrógépet és mindenemelt árukat. Adunk azokra kölcsönt 1/2 évi kamatra úgy helyben, mint vidékre.

HELLER TESTVÉREK, Budapest, VII., Rottenbiller-utca 1. Rákóczi-(Kerepesi)-ut sarok. Telefonszám 79-85.

30 korona
finom szövetből divatos férföltöny v. felikabátot mérték után remek szabás és finom kivitelben „Hazai Versenyszabóság” Budapest, VII., Thököly-(Csömöri)-ut 3. szám I. em. - Vidékre minták bérmentve.

Női óvszer. Női orvosok által kipróbálva, nagyon megbízható és soha nem mondja fel a szolgálatot

Melussa-Ovale. Minta oktatással egvült K. 2.40. Kapható minden gyógytárban és drogeriában, vagy a Dresdener Bot. Laboratorium G. m. b. H. széküldési irodája által. E. Than, Wien, III., Postfach 5.

18 forinttól mérték után készítenk a legelősebb férföltönnyt, teltkabátot, felöltőt francia-, angol- és hazai szövetekből.

28 forinttól szalon, Ferenc József, frakk és szakköltönnyt a legújomabb krep- vagy himalaja-szövetekből. Budapesti évi lakóknak kedvezményes évi részletekre is. Négy öltöny készpénz rendelésnél szabásukat nagy mintagyűjteményvel vidékre is küldjük.

GROSSMANN B. és TÁRSA Budapest, Nagydíófa-utca 3.

Ősz haj bajusz és szakál megfestéséhez legalkalmasabb hajfestőszert a MAJTHÉNYI-féle

Dió kivonat (barna és fekete színben) Nem olajos, nem piszkít! Egyszeri festés elegendő. 1 kis üveg ára 1 korona 20 fill. 1 nagy " " 2 " 40 " Főraktár **MAJTHÉNYI BÉLA** droguistánál Budapest, IX., Várház-körút 15.

A legdurvább kéz is bársnyomává lesz a Majthényi-féle **Lanolin-crème** használata után. Egy tubus ára 50 fill. Egy téglye ára 1 kor. Főraktár: **MAJTHÉNYI BÉLA** droguistánál Budapest, IX., Várház-körút 15.

FIDIBUSZ
1905-1906. évi teljes évfolyama diszkótésben tekintettel arra, hogy az 1907. évfolyama már 1908. jan. 1-én szintén diszkótésben megjelenik, 1908. jan. 1-ig

3 korona mérsékelt árért kapható. Megrendelhető a FIDIBUSZ kiadóhivatalában Budapest VIII., Rökk Szilárd-utca 9., továbbá minden könyv- és papírkereskedésben, valamint az összes hirdetéselárusítóknál úgy Budapesten mint vidéken.

Száraz, törekeny és molyos haj legbiztosab gyógyszere a „Moelle de Boeuf” marhavéló china-pomádó. Hajnövesztő hatása bámulatos. Egy téglye ára K 1.20 Főraktár: **MAJTHÉNYI BÉLA** droguistánál Budapest, IX., Várház-körút 15.

Elsőrendű SINGER varrógépeket nagyban eredeti gyári árban 75 koronától feljebb és minden áremelés nélkül havi 5 10 kor. részlete szállítunk 10 évi jótállással.

LÁNG JAKAB és FIAI varrógép- és kerékpár-nagykeres. Budapest, VIII., József-körút 41. Fióküzletek: Baross-tér 4. és Budán: Zsigmond-utca 9. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Ügynökökkel nem dolgozunk.

Egy háztartásban so hiányozhat a hírneves Majthényi-féle „Diadal”-sósórszesz mely gyógyhatásánál fogva feltölti a összes fergalomban lévő hasonló készítményeket. Egy kísérlet meggyőző mindenkit ezen áldásos házi-szer kiváló tulajdonságairól. Kis üveg ára - 40 fill. Közép " " - 90 " Nagy " " - 1.50 " Főraktár: **Majthényi Béla** droguistánál Budapest, IX., Várház-körút 15.

„MAGYAR” TEXTILIPAR. Folyóirat. 1000 A pamut-, gyapjú-, len- kender-, selyem- és juta ipari és kereskedelmi közlönye. Szorkeztőség és kiadóhivatal **Ujvidéken.** Megjelenik havonta 2-szer. Előfizetési ára egy évre 12 kor.